

Η ΘΕΙΑ Ι ΘΙΑ ΔΥΜΝΕΖΕΙΑΣΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ LITURGHIA LITURGHIE
ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΤΗ ΕΝ ΑΓΗΙΣ Α ΚΕΛΥΙ ΙΝΤΡΕ ΣΦΙΝΤΙ ΠΑΤΡΟΣ
ΠΑΤΡΟΣ ΠΑΡΙΝΤΕΛΕ ΗΜΟΝ ΙΜΟΝ ΝΟΣΤΡΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΙΟΑΝΥ ΙΟΑΝ
ΤΟΥ ΤΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΧΡΙΣΟΣΤΟΜΥ ΓΥΡΑ ΔΕ ΑΥΡ

Liturghia Catehumenilor

Ὁ Διάκονος: Ο Diakonos: Diaconul: Εὐλόγησον Evloghison
Binecuvântează Δέσποτα. Despota. Stăpâne.

Ὁ Ἱερεὺς: Ο Ierevs: Preotul: Εὐλογημένη Evloghimeni Binecuvântată ἡ
Βασιλεία i Vasilia este Împărăția τοῦ Πατρός, tu Patros, Tatălui, και ke și τοῦ
tu Υἱοῦ, Iiu Fiului, και ke și τοῦ tu Ἁγίου Aghiu Sfântului Πνεύματος,
Pnevματος, Duh, νῦν, nin acum, και ke și αἰ, ai, pururea, και ke și εἰς is în
τοὺς tus αἰώνας eonas vecii τῶν ton αἰώνων. eonon. vecilor.

Ὁ λαός: Ο laos: Poporul: Ὁ χορός: Ο horos: Strana: Ἀμήν. Amin. Amin.

Ectenia Mare

Diaconul: Ἐν En Cu (În) εἰρήνη irini pace τοῦ tu Κυρίου Kiriu Domnului
δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Strana: Κύριε, Kirie, Doamne ἐλέησον. eleison. miluieste.

Diaconul: Ὑπὲρ Iper Pentru τῆς tis ἄνωθεν anothen εἰρήνης, irinis,
pacea de sus και ke și τῆς tis σωτηρίας sotirias mântuirea τῶν ton ψυχῶν
psihon sufletelor ἡμῶν, imon noastre, τοῦ tu Κυρίου Kiriu Domnului δεηθῶμεν.
deithomen. să ne rugăm.

Ὑπὲρ Iper Pentru τῆς tis εἰρήνης irinis pacea τοῦ tu σύμπαντος
simbandos κόσμου, cosmu, a toată lumea, εὐσταθείας evstathias bună
starea τῶν ton ἁγίων agion sfintelor τοῦ tu Θεοῦ Theu lui Dumnezeu
Ἐκκλησιῶν Eklision Biserici και ke și τῆς tis τῶν ton πάντων pandon
ἐνώσεως², enoseos pentru unirea tuturor, τοῦ tu Κυρίου Kiriu Domnului
δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ὑπὲρ Iper Pentru τοῦ tu ἁγίου aghiu sfântă (sfânt) Οἴκου Iku Biserica
(Lăcașul) τούτου, tutu aceasta (acesta) και ke și τῶν ton μετὰ meta πίστεως,
pisteos, cei ce cu credință, εὐλαβείας, evlavias, evlavie, και ke și φόβου fonu
Θεοῦ Theu frica lui Dumnezeu εἰσιόντων isiodon intră ἐν en αὐτῷ, afto,
într-însa (însul), τοῦ tu Κυρίου Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne
rugăm.

¹ Majoritatea răspunsurilor ar trebui puse pe seama poporului, nu a stranei, a cântăreților, istoric așa a fost tot timpul.

² Pentru că unii înțeleg greșit această cerere am fost nevoit să pun explicarea ei la sfârșitul acestei lucrări.

Ἐπεὶ ἰπερ Πεντρου τῶν εὐσεβῶν ton evsevon binecinstitori καὶ ke ἡ ὀρθοδόξων orthodoxon dreptslăvitori χριστιανῶν, hristianon, creștini, τοῦ Κυρίου tu Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ἐπεὶ ἰπερ Πεντρου τοῦ tu Ἀρχιεπισκόπου Arhiepiscopu Arhiepiscopul ἡμῶν imon nostru (τοῦ tu δεινός dinos numele), τοῦ tu τιμίου timiu cinstita Πρεσβυτερίου, Presviteriu Preoțime, τῆς tis ἐν en Χριστῷ Hristo cea întru Hristos Διακονίας, Diakonias, Diaconime, παντὸς pados tot τοῦ tu Κλήρου Kliru Clerul καὶ ke ἡ τοῦ tu Λαοῦ, Lau, poporul, τοῦ tu Κυρίου Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Πεντρου (aici se pomenește Cârmuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod), Domnului să ne rugăm.

Ἐπεὶ ἰπερ Πεντρου τοῦ εὐσεβοῦς tu evsevus binecinstitorul ἡμῶν imon nostru Ἔθνος, Ethnos, Neam, πάσης pasis toți ἀρχῆς arhis începători καὶ ke ἡ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ, exusias ev afto, conducători lui, καὶ ke ἡ τοῦ φιλοχρίστου tu filohristu iubitori de Hristos στρατοῦ, stratu, ostași, τοῦ Κυρίου tu Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ἐπεὶ ἰπερ Πεντρου τοῦ συμπολεμῆσαι, tu simpolemise, (ca împreună să lupte), καὶ ke ἡ ὑποτάξει ipotaxe să supună ὑπὸ ipo sub τοὺς πόδας tus podas picioarele αὐτῶν afton lor πάντα panda pe tot ἐχθρὸν ehthron vrājmașul καὶ ke ἡ πολέμιον, polemion, potrivnicul, τοῦ Κυρίου tu Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ἐπεὶ ἰπερ Πεντρου τῆς ἁγίας Μονῆς tis aghias Monis sfântă Mănăstirea (ἡ i sau Ἐκκλησίας Eklisias Biserica) ταύτης, taftis, aceasta, πάσης pasis toate πόλεως, poleos, orașele, χώρας, horas, țara καὶ ke ἡ τῶν πίστει ton pisti cei ce cu credință οἰκούντων ikundon locuiesc ἐν αὐταῖς, en aftes, într-însele, τοῦ Κυρίου tu Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ἐπεὶ ἰπερ Πεντρου εὐκρασίας evkrasias buna-întocmire ἀέρων, aeron, a văzduhului, εὐφορίας efforias îmbelșugarea τῶν καρπῶν ton karpon roadelor τῆς γῆς tis ghis pământului καὶ ke ἡ καιρῶν keron vremuri εἰρηνικῶν, irinikon, pașnice, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. tu Kiriu deithomen. Domnului să ne rugăm.

Ἐπεὶ ἰπερ Πεντρου πλεόντων, ὀδοιπορούντων, pleondon, odiporundon, cei ce călătoresc, νοσοῦντων, nosundon, cei bolnavi, καμνόντων, kmnondon, cei ce se ostenesc, αἰχμαλώτων, ehmaloton, cei robiți καὶ ke ἡ τῆς σωτηρίας tis sotirias mântuirea αὐτῶν, afton, lor, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. tu Kiriu deithomen. Domnului să ne rugăm.

Aici se pot adăuga și alte ectenii pentru felurite cereri.

Ἐπερ Iper Pentru τοῦ ρυσθῆναι tu ristine ca să fim izbăviți (izbăvirea) ἡμᾶς imas noi (noastră), ἀπό apo de πάσης pasis tot θλίψεως, thlipseos, necazul, ὀργῆς, orghis, mânia, κινδύνου kindinu primejdia και ke și ἀνάγκης, ananghis, nevoia, τοῦ Κυρίου tu Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ἀντιλαβοῦ, Andilavu Apără, σῶσον, soston mântuiește, ἐλέησον eleison miluiește και ke și διαφύλαξον ἡμᾶς, diafilaxon imas ne păzește pe noi, ὁ Θεός, o Theos, Dumnezeule, τῇ σῇ χάριτι. ti si hariti. cu harul Tău.

Τῆς Παναγίας, Tis Panaghias, Pe Preasfânta, ἀχράντου, ahrandu, curata, ὑπερευλογημένης, iperevloghimenis, preabinecuvântata, ἐνδόξου, evdoxu, slăvita, Δεσποίνης Despinois Stăpâna ἡμῶν imon noastră Θεοτόκου Theotoku de Dumnezeu Născătoarea και ke și ἀειπαρθένου aiparthenu pururea Fecioara Μαρίας, Marias, Maria, μετὰ meta cu πάντων pavdon toți τῶν Ἁγίων ton Aghion sfinții μνημονεύσαντες, mnimonevsandes, să o pomenim,

Strana: Ὑπεραγία Iperaghia Preasfântă Θεοτόκε Theotoke Născătoare de Dumnezeu σῶσον ἡμᾶς. soston imas. mântuiește-ne pe noi.

Diaconul: ἑαυτοὺς eafthus Pe noi înșine και ke și ἀλλήλους alilus unii pe alții και ke și πᾶσαν pasan toată τὴν ζωὴν tin zoin viața ἡμῶν, imon noastră Χριστῷ τῷ Θεῷ Hristo to Theo lui Hristos Dumnezeu παραθώμεθα. parathometha. să o dăm.

Strana: Σοί, Κύριε. Si, Kirie. Ție, Doamne.

Cu glas tare, preotul zice ecfonisul:

Preotul: Ὅτι πρέπει σοι, Oti prepri si, Că Ție se cuvine πᾶσα pasa toată δόξα, doxa, slava, τιμὴ timi cinstea και ke și προσκύνσεις, proskinesis, închinăciunea, τῷ Πατρί to Patri Tatălui και ke și τῷ Υἱῷ to lio Fiului και ke și τῷ Ἁγίῳ to Aghio Sfântului Πνεύματι, Pnevmati, Duh, νῦν, nin, acum και ke și αἰί, ai, pururea και ke și εἰς τοὺς αἰῶνας is tus eonas în vecii τῶν αἰώνων. ton eonon. vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin. Amin.

Rugăciunea Antifonului întâi

Preotul: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, Doamne Dumnezeul nostru, οὗ τὸ κράτος ἀνείκαστον a Cărui stăpânire este neasemănată και si ἡ δόξα slavă ἀκατάληπτος, neajunsă, οὗ τὸ ἔλεος ἀμέτρητον a Cărui milă este nemăsurată και si ἡ φιλανθρωπία iubire de oameni ἄφατος, negrăită, Αὐτὸς Ἰνсуῖ Δέσποτα, Stăpâne, κατὰ τὴν σὴν εὐσπλαχνίαν, după milostivirea Ta,

ἐπίβλεψον ἐφ' ἡμᾶς caută spre noi καὶ ἔτι spre τὸν ἅγιον Οἶκον τοῦτον, sfântă Biserica aceasta, καὶ ποιήσον μεθ' ἡμῶν, καὶ τῶν συνευχομένων ἡμῖν, πλούσια τὰ ἐλέη σου καὶ τοὺς οἰκτιρισμοὺς σου ἔτι fă bogate milele Tale ἔτι ἰndurările Tale cu noi ἔτι cu cei ce se roagă împreună cu noi.

Strana cântă acum antifonul întâi.

Ψαλμὸς ΠΒ' (ΠΓ') PSALMUL 102

Εὐλόγει, Bindecuvântează, ἡ ψυχὴ μου, suflete al meu, τὸν Κύριον, Domnul, καὶ, ἔτι πάντα toate τὰ ἐντός μου, cele dinlăuntrul meu, τὸ ὄνομα numele τὸ ἅγιον αὐτοῦ· sfânt al Lui;

Εὐλόγει, ἡ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον Bindecuvântează, suflete al meu, pe Domnul καὶ ἔτι μὴ nu ἐπιλανθάνου uita πάσας toate τὰς ἀνταποδόσεις răsplătirile αὐτοῦ. Lui.

Τὸν εὐίλατεύοντα Pe Cel ce curățește πάσας toate τὰς ἀνομίας fărădelegile σου, tale, τὸν ἰώμενον pe Cel ce vindecă πάσας toate τὰς νόσους bolile σου· tale;

Τὸν λυτρούμενον Pe Cel ce izbăvește ἐκ φθορᾶς din stricăciune τὴν ζωὴν viața σου, ta, τὸν στεφανοῦντά σε pe Cel ce te încununează ἐν ἐλέει cu milă καὶ ἔτι οἰκτιρισμοῖς· cu ἰndurări;

Τὸν ἐμπιπλῶντα Pe Cel ce umple ἐν ἀγαθοῖς de bunătăți τὴν ἐπιθυμίαν σου, pofta ta, ἀνακαινισθήσεται ἰnnoi-se-vor ὡς ἀετοῦ ca ale vulturului ἡ νεότης σου. tinerețile tale.

Ποιῶν Cel ce face ἐλεημοσύνας milostenie ὁ Κύριος, Domnul, καὶ ἔτι κρίμα judecată πᾶσι tuturor τοῖς ἀδικουμένοις. celor ce li se face strâmbătate.

Ἐγνώρισε Cunoscute a făcut τὰς ὁδοὺς căile αὐτοῦ Sale τῷ Μωυσῆ, lui Moise, τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ fiilor lui Israel τὰ θελήματα voile αὐτοῦ. Sale.

Οἰκτίρων Ἰndurat καὶ ἔτι ἐλεήμων ὁ Κύριος, milostiv este Domnul, μακρόθυμος ἰndelung-răbdător καὶ ἔτι πολυέλεος· mult-milostiv;

Οὐκ εἰς τέλος Nu până ἰn sfârșit ὀργισθήσεται, se va iuți, οὐδὲ nici εἰς τὸν αἰῶνα ἰn veac μνηεῖ· Se va mânia;

Οὐ κατὰ Nu după τὰς ἀνομίας fărădelegile ἡμῶν noastre ἐποίησεν a făcut ἡμῖν, nouă, οὐδὲ nici κατὰ după τὰς ἀμαρτίας păcatele ἡμῶν noastre ἀνταπέδωκεν ἡμῖν, ne-a răsplătit nouă,

Ὅτι Că κατὰ după τὸ ὕψος ἰnălțimea τοῦ οὐρανοῦ cerului ἀπὸ τῆς γῆς, de (la) pământ, ἐκραταίωσε a ἰntărit Κύριος Domnul τὸ ἔλεος mila αὐτοῦ Sa ἐπὶ spre τοὺς φοβουμένους cei ce se tem αὐτόν· de El;

Καθόσον ἀπέχουσιν Pe cât sunt de departe ἀνατολαὶ răsăriturile ἀπὸ δυσμῶν, de (la) apusuri, ἐμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν depărtat-a de la noi τὰς ἀνομίας ἡμῶν. fărădelegile noastre.

Καθώς οίκτηρει πατήρ υιούς În ce chip miluieste (se îndură) tatăl pe (de) fii, ωχτείρησε Κύριος τούς φοβουμένους αὐτόν, așa a miluit (sa îndurat) Domnul pe (de) cei ce se tem de Dânsul,

Ὅτι Că αὐτὸς El ἔγνω a cunoscut τὸ πλάσμα zidirea ἡμῶν, noastră, ἐμνήσθη adusu-și-a aminte ὅτι că χοῦς țarână ἐσμεν. suntem.

Ἄνθρωπος, Omul, ὡσεὶ χόρτος ca iarba αἱ ἡμέραι zilele αὐτοῦ· lui; ὡσεὶ ἄνθος ca floarea τοῦ ἀγροῦ, câmpului, οὕτως ἐξανθήσει· așa va înflori;

Ὅτι Că πνεῦμα duh διήλθεν a trecut ἐν αὐτῷ, printr-însul, καὶ ἢ οὐχ ὑπάρξει, nu va fi, καὶ ἢ οὐκ ἐπιγνώσεται nu-și va mai cunoaște ἔτι încă τὸν τόπον locul αὐτοῦ. său.

Τὸ δὲ ἔλεος Iar mila τοῦ Κυρίου Domnului ἀπὸ τοῦ αἰῶνος din veac καὶ ἢ ἕως τοῦ αἰῶνος pană în veac ἐπὶ spre τούς φοβουμένους cei ce se tem αὐτόν, de Dânsul,

Καὶ ἢ ἡ δικαιοσύνη dreptatea αὐτοῦ Lui ἐπὶ spre υἱοῖς fiii υἰῶν, fiilor, τοῖς φυλάσσουνι cei ce păzesc τὴν διαθήκην αὐτοῦ, așezământul de lege al Lui, καὶ μεμνημένοις ἢ ἰσι aduc aminte τῶν ἐντολῶν (de) poruncile αὐτοῦ Lui τοῦ ποιῆσαι αὐτάς. ca să le facă pe ele.

Κύριος Domnul ἐν τῷ οὐρανῷ în cer ἡτοίμασε a gătit τὸν θρόνον scaunul (tronul) αὐτοῦ, Său, καὶ ἢ ἡ βασιλεία împărăția αὐτοῦ Lui πάντων peste toți δεσπόζει. stăpânește.

Εὐλογεῖτε Binecuvântați τὸν Κύριον, pe Domnul, πάντες toți οἱ ἄγγελοι îngerii αὐτοῦ, Lui, δυνατοὶ ἰσχυῖ, cei puternici la vârtute, ποιῶντες care faceți τὸν λόγον cuvântul αὐτοῦ, Lui, τοῦ ἀκοῦσαι auziți τῆς φωνῆς glasul τῶν λόγων cuvintelor αὐτοῦ. Lui.

Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, Binecuvântați pe Domnul, πᾶσαι toate αἱ δυνάμεις puterile αὐτοῦ, Lui, λειτουργοὶ slujitori αὐτοῦ, Lui, οἱ ποιῶντες care faceți τὸ θέλημα voia αὐτοῦ· Lui;

Εὐλογεῖτε τὸν Κύριον, Binecuvântați pe Domnul, πάντα toate τὰ ἔργα lucrurile αὐτοῦ, Lui, ἐν παντὶ în tot τόπῳ locul τῆς δεσποτείας stăpânirii αὐτοῦ· Lui; εὐλόγει, binecuvântează, ἢ ψυχὴ μου, suflete al meu, τὸν Κύριον. pe Domnul.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι. Doxa Patri ke Iio ke Aghio Pnevmati. Slavă Tatălui ἢ Fiului ἢ Sfântului Duh.

Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ke nin ke ai ke is tus eonas ton eonon. ἢ acum ἢ ἢ pururea ἢ în vecii vecilor. **Ἀμήν.** Amin. Amin.

Εὐλόγει, ἢ ψυχὴ μου, τὸν Κύριον Binecuvântează, suflete al meu, pe Domnul καὶ, πάντα τὰ ἐντός μου, τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ· ἢ toate cele dinlăuntrul meu, numele cel sfânt al Lui. Εὐλογητὸς εἶ Κύριε. Bine ești cuvântat, Doamne.

Sau: ANTIΦΩΝΟΝ Α΄. Ἦχος πλ. α΄. ANTIΦΟΝΟΥ 1. Glasul 5

Στίχ. α΄. Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ Bine este a se mărturisi Domnului καὶ ψάλλειν și a cânta τῷ ὀνόματί σου, numelui Tău Ὑψιστε. Preaînalte (Ps. 91,1).

Ταῖς πρεβείαις Tes presvies Pentru rugăciunile τῆς Θεοτόκου, tis Theotoku, Născătoarei de Dumnezeu, *Σῶτερ, Soter, Mântuitorule, σῶσον ἡμᾶς.* soston imas. mântuiește-ne pre noi.

Στίχ. β΄. Τοῦ ἀναγγέλλειν A vesti τῷ πρωῒ dimineața τὸ ἔλεός σου, mila Ta, καὶ și τὴν ἀλήθειάν adevărul σου Tău κατὰ νύκτα. în toată noaptea (Ps. 91, 2).

Ταῖς πρεβείαις Tes presvies Pentru rugăciunile τῆς Θεοτόκου, tis Theotoku, Născătoarei de Dumnezeu, *Σῶτερ, Soter, Mântuitorule, σῶσον ἡμᾶς.* soston imas. mântuiește-ne pre noi.

Στίχ. γ΄. Ὅτι εὐθὺς Κύριος Că drept este Domnul ὁ Θεὸς Dumnezeul ἡμῶν, nostru, καὶ și οὐκ nu ἔστιν este ἀδικία nedreptate ἐν ἑντῷ. Dânsul (Ps. 91, 15).

Ταῖς πρεβείαις Tes presvies Pentru rugăciunile τῆς Θεοτόκου, tis Theotoku, Născătoarei de Dumnezeu, *Σῶτερ, Soter, Mântuitorule, σῶσον ἡμᾶς.* soston imas. mântuiește-ne pre noi.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι. Doxa Patri ke Iio ke Aghio Pnevmati. Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Ταῖς πρεβείαις Tes presvies Pentru rugăciunile τῆς Θεοτόκου, tis Theotoku, Născătoarei de Dumnezeu, *Σῶτερ, Soter, Mântuitorule, σῶσον ἡμᾶς.* soston imas. mântuiește-ne pre noi.

Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ke nin ke ai ke is tus eonas ton eonon. Și acum și pururea și în vecii vecilor. *Ἀμήν. Amin. Amin.*

Ταῖς πρεβείαις Tes presvies Pentru rugăciunile τῆς Θεοτόκου, tis Theotoku, Născătoarei de Dumnezeu, *Σῶτερ, Soter, Mântuitorule, σῶσον ἡμᾶς.* soston imas. mântuiește-ne pre noi.

Sau: ANTIΦΩΝΟΝ Β΄. Ἦχος πλ. α΄. ANTIΦΟΝΟΥ 2. Glasul 5.

Στίχ. α΄. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, Domnul a împărățit, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, întru bună-cuviință S-a îmbrăcat, ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν îmbrăcatu-S-a Domnul întru putere καὶ περιεζώσατο. și s-au încins (Ps. 92, 1).

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου, σῶσον ἡμᾶς, Κύριε. Presvies ton aghion su, soston imas, Kirie. Pentru rugăciunile Sfinților Tăi, Doamne, mântuiește-ne pe noi.

Στίχ. β΄. Καὶ γὰρ Și pentru că ἑστερέωσε a întărit τὴν οἰκουμένην, lumea ἥτις οὐ σαλευθήσεται. care nu se va clătina (Ps. 92, 2).

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου, σῶσον ἡμᾶς, Κύριε. Presvies ton aghion su, soston imas, Kirie. Pentru rugăciunile Sfinților Tăi, Doamne, mântuiește-ne pe noi.

Στίχ. γ'. Τῷ οὐκῶ σου Casei Tale **πρέπει** se cuvine **ἀγίασμα**, sfințenie **Κύριε**, Doamne, **εἰς μακρότητα ἡμερῶν**. întru lungime de zile (92, 7).

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου, σῶσον ἡμᾶς, Κύριε. Presvies ton aghion su, soston imas, Kirie. Pentru rugăciunile Sfinților Tăi, Doamne, mântuiește-ne pe noi.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι. Doxa Patri ke lio ke Aghio Pnevmati. Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου, σῶσον ἡμᾶς, Κύριε. Presvies ton aghion su, soston imas, Kirie. Pentru rugăciunile Sfinților Tăi, Doamne, mântuiește-ne pe noi.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ke nin ke ai ke is tus eonas ton eonon. Și acum și pururea și în vecii vecilor. **Ἀμήν.** Amin. Amin.

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου, σῶσον ἡμᾶς, Κύριε. Presvies ton aghion su, soston imas, Kirie. Pentru rugăciunile Sfinților Tăi, Doamne, mântuiește-ne pe noi.

La încheierea antifonului, diaconul stă din nou înaintea sfintelor uși, își ridică orarul și zice ectenia mică.

Ectenia Mică

Diaconul: **Ἐτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ** Eti ke eti en irini Iară și iară cu (în) pace, **τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.** tu Kiriu deithomen. Domnului să ne rugăm.

Ἀντιλαβοῦ, Andilavu Apără, **σῶσον,** soston mântuiește, **ἐλέησον** eleison miluiește **καὶ** ke și **διαφύλαξον ἡμᾶς,** diafilaxon imas ne păzește pe noi, **ὁ Θεός,** o Theos, Dumnezeule, **τῇ σῇ χάριτι.** ti si hariti. cu harul Tău.

Τῆς Παναγίας, Tis Panaghias, Pe Preasfânta, **ἀχράντου,** ahrandu, curata, **ὑπερευλογημένης,** iperevloghimenis, preabinecuvântata, **ἐνδόξου,** evdoxu, slăvita, **Δεσποίνης** Despinois Stăpâna **ἡμῶν** imon noastră **Θεοτόκου** Theotoku de Dumnezeu Născătoarea **καὶ** ke și **ἁειπαρθένου** aiparthenu pururea Fecioara **Μαρίας,** Marias, Maria, **μετὰ** meta cu **πάντων** pavdon toți **τῶν Ἁγίων** ton Aghion sfinții **μνημονεύσαντες,** mnimonevsandes, să o pomenim,

Strana: **Ὑπεραγία** Iperaghia Preasfântă **Θεοτόκε** Theotoke Născătoare de Dumnezeu **σῶσον ἡμᾶς.** soston imas. mântuiește-ne pe noi.

Diaconul: **ἑαυτοὺς** eaf tus Pe noi înșine **καὶ** ke și **ἀλλήλους** alilus unii pe alții **καὶ** ke și **πᾶσαν** pasan toată **τὴν ζῶν** tin zoin viața **ἡμῶν,** imon noastră

Χριστῷ τῷ Θεῷ Hristo to Theo lui Hristos Dumnezeu παραθώμεθα.
parathometha. să o dăm.

Strana: **Σοί, Κύριε.** Si, Kirie. Ție, Doamne.

Când strana cântă Preasfântă Născătoare..., preotul zice încet rugăciunea antifonului al doilea.

Rugăciunea Antifonului al doilea

Preotul: Κύριε, Doamne ó Θεός Dumnezeul ήμῶν, nostru, σῶσον
mântuieste τὸν λαόν poporul σου Tău και εὐλόγησον și binecuvântează τὴν
κληρονομίαν moștenirea σου Ta; τὸ πλήρωμα plinirea τῆς Ἐκκλησίας σου
Bisericii Tale φύλαξον o păzește, ἀγίασον sfințește τοὺς ἀγαπῶντας pe cei ce
iubesc τὴν εὐπρέπειαν podoaba τοῦ Οἴκου σου Casei Tale; Σὺ αὐτοὺς Tu pe
aceștia ἀντιδόξασον îi preaslăvește τῇ Θεϊκῇ σου δυνάμει, cu Dumnezeiască
puterea Ta, και μὴ ἐγκαταλίπης ήμᾶς și nu ne lăsa pe noi, τοὺς ἐλπίζοντας
ἐπὶ σέ. cei ce nădăjduim întru Tine.

Cu glas tare preotul zice ecfonisul.

Preotul: Ὅτι σὸν τὸ κράτος Oti son to kratos Că a Ta este stăpânirea
και σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία ke su estin i vasilia și a Ta este împărăția και ἡ
δύναμις ke i dinamis și puterea και ἡ δόξα, ke i doxa, și slava, τοῦ Πατρὸς και
τοῦ Υἱοῦ και τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, tu Patros ke tu Iiu ke tu Aghiu
Pnevmatos, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, νῦν και αἰεὶ και εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων. nin ke ai ke is tus eonas ton eonon. acum și pururea și
în vecii vecilor.

Strana: **Ἀμήν.** Amin. Amin.

Strana cântă acum antifonul al doilea.

Ψαλμὸς ΡΜΕ' (ΡΜΣΤ') PSALMUL 145,

Δόξα τῷ Πατρὶ και τῷ Υἱῷ και τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι. Slavă Tatălui și Fiului
și Sfântului Duh.

ΑΙΝΕΙ, Laudă, ή ψυχή μου, suflete al meu, τὸν Κύριον pe Domnul; αἰνέσω
Κύριον lauda-voi pe Domnul ἐν τῇ ζωῇ μου, în viața mea, ψαλῶ τῷ Θεῷ μου cânta-
voi Dumnezeului meu ἕως ὑπάρχω. până ce voi fi.

Μὴ πεποιθατε Nu vă nădăjduiți ἐπ' ἄρχοντας, spre boieri, ἐπὶ υἱοὺς spre fiii
ἀνθρώπων, oamenilor, οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία. întru care nu este mântuire.

Ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, Ieși-va duhul lui, και ἐπιστρέψει și se va întoarce
εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· ἦν pământul său;

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ În ziua aceea ἀπολούνται vor pieri πάντες toate οἱ

διαλογισμοὶ gândurile αὐτοῦ. lui.

Μακάριος οὗ ὁ Θεὸς Ἰακώβ βοηθὸς αὐτοῦ, Fericit este căruia Dumnezeul lui Iacov este ajutorul lui, ἡ ἐλπίς αὐτοῦ nădejdea lui ἐπὶ Κύριον τὸν Θεὸν αὐτοῦ, spre Domnul Dumnezeul lui,

Τὸν ποιήσαντα Spre cel ce a făcut τὸν οὐρανὸν cerul καὶ τὴν γῆν, și pământul, τὴν θάλασσαν marea καὶ πάντα și toate τὰ ἐν αὐτοῖς· cele ce sunt într-însele;

Τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν Spre cel ce păzește adevărul εἰς τὸν αἰῶνα, ἦν veac, ποιῶντα spre cel ce face κρίμα judecată τοῖς ἀδικουμένοις, celor năpăstuiți, δίδόντα spre cel ce dă τροφήν hrană τοῖς πεινῶσι. celor flămânzi.

Κύριος Domnul λύει dezleagă πεπεδημένους, pe cei ferecați în obezi, Κύριος Domnul σοφοὶ τυφλοῦς, înțeleπτεște orbii, Κύριος Domnul ἀνορθοὶ ridică κατερραγμένους, pe cei surpați, Κύριος Domnul ἀγαπᾶ iubește δικαίους, pe cei dreπτι, Κύριος Domnul φυλάσσει păzește τοὺς προσηλύτους· pe cei nemernici;

Ὀρφανὸν Pe orfan καὶ χήραν și pe văduvă ἀναλήψεται, va primi, καὶ ὄδον și calea ἀμαρτωλῶν răcătoșilor ἀφανιεῖ. o va pierde.

βασιλεύσει Ἰμπᾶράτι-va Κύριος Domnul εἰς τὸν αἰῶνα, ἦν veac, ὁ Θεὸς σου, Dumnezeul tău Σιών, Sioane, εἰς γενεάν καὶ γενεάν. ἦν neam și neam.

Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Și acum și pururea și ἦν vecii vecilor. Amin.

Sau: ANTIΦΩΝΟΝ Β'. Ἦχος β'. ANTIΦΟΝΟΝ 2. Glasul 2.

Στίχ. α', Δεῦτε Veniți ἀγαλλιασόμεθα τῷ Κυρίῳ, să ne bucurăm Domnului, ἀλαλάξωμεν τῷ Θεῷ să strigăm lui Dumnezeu τῷ Σωτῆρι ἡμῶν. Mântuitorului nostru (Ps. 94, 1).

Σῶσον ἡμᾶς, Soson imas Mântuieștene pe noi **Υἱὲ Θεοῦ, lie Theu,** Fiul lui Dumnezeu, **ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν** o anastas ek nekron Cel ce ai înviat din morți (**ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός** o en Aghiiis thavmastos Cel minunat întru Sfinți) **ψάλλοντάς σοι· Ἀλληλούϊα.** psalondas si: Alilulia. pe noi cei ce ἴτι cântăm Ție: Alilulia.

Στίχ. β', Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ, ὅτι Θεὸς μέγας, Κύριος καὶ Βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. Să întâmpinăm fața Lui întru mărturisire, și în psalmi să-l strigăm Lui. Că Dumnezeul mare este Domnul, și Ἰμπᾶrat mare peste tot pământul (Ps. 94, 2-3).

Σῶσον ἡμᾶς, Soson imas Mântuieștene pe noi **Υἱὲ Θεοῦ, lie Theu,** Fiul lui Dumnezeu, **ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν** o anastas ek nekron Cel ce ai înviat din morți (**ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός** o en Aghiiis thavmastos Cel minunat întru Sfinți) **ψάλλοντάς σοι· Ἀλληλούϊα.** psalondas si: Alilulia. pe noi cei ce ἴτι

cântăm Ție: Alilulia.

Στίχ. γ', Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς, καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσιν· ὅτι αὐτοῦ ἐστὶν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν, καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπλασαν. Că în mâna Lui sunt marginile pământului, și înălțările munților ale Lui sunt. Că a Lui este marea, și El o a făcut pe ea, și uscatul mâinile Lui l-au zidit (Ps. 94, 4-5).

Σῶσον ἡμᾶς, Soson imas Mântuiește-ne pe noi *Υἱὲ Θεοῦ, lie Theu,* Fiul lui Dumnezeu, *ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν* o anastas ek nekron Cel ce ai înviat din morți (*ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός* o en Aghiis thavmastos Cel minunat întru Sfînți) *ψάλλοντάς σοι· Ἀλληλούϊα.* psalondas si: Alilulia. pe noi cei ce îți cântăm Ție: Alilulia.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι. Doxa Patri ke lio ke Aghio Pnevmati. Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Σῶσον ἡμᾶς, Soson imas Mântuiește-ne pe noi *Υἱὲ Θεοῦ, lie Theu,* Fiul lui Dumnezeu, *ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν* o anastas ek nekron Cel ce ai înviat din morți (*ὁ ἐν Ἁγίοις θαυμαστός* o en Aghiis thavmastos Cel minunat întru Sfînți) *ψάλλοντάς σοι· Ἀλληλούϊα.* psalondas si: Alilulia. pe noi cei ce îți cântăm Ție: Alilulia.

Καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ke nin ke ai ke is tus eonas ton eonon. Și acum și pururea și în vecii vecilor. *Ἀμήν.* Amin. Amin.

Ὁ Μονογενῆς O Monoghenis Unule-Născut, *Υἱὸς* lios Fiule *καὶ Λόγος* ke Logos și Cuvântul *τοῦ Θεοῦ, tu Theu,* lui Dumnezeu, *ἀθάνατος ὑπάρχων,* athanatos iparhon, Cel ce ești fără de moarte, *καὶ καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθῆναι* ke katadexamenos dia tin imeteran sotirian sarkothine și ai primit pentru mântuirea noastră a Te întrupa *ἐκ τῆς Ἁγίας Θεοτόκου* ek tis Aghias Theotoku din sfânta Născătoare de Dumnezeu *καὶ Ἀειπαρθένου* ke Aiparthenu și pururea Fecioara *Μαρίας, Marias,* Maria; *ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας,* atreptos enanthropisas, Carele neschimbat Te-ai întrupat *σταυρωθεὶς τε,* stavrothis te, și răstignindu-Te, *Χριστέ* Hriste Hristoase *ὁ Θεός, o Theos,* Dumnezeule, *θανάτῳ θάνατον πατήσας,* thanato thanaton patisas, cu moartea pe moarte ai călcat, *εἷς ὢν τῆς Ἁγίας Τριάδος,* is On tis Aghias Triados, Unul fiind din Sfânta Treime, *συνδοξαζόμενος τῷ Πατρὶ* sindoxazomenos to Patri împreună slăvit cu Tatăl *καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι,* ke to Aghio Pnevmati, și cu Duhul Sfânt, *σῶσον ἡμᾶς.* soson imas. mântuiește-ne pe noi.

Ectenia Mică

Diaconul: Ἐτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ Eti ke eti en irini Iară și iară cu (în) pace, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. tu Kiriu deithomen. Domnului să ne rugăm.

Ἀντιλαβοῦ, Andilavu Apără, σῶσον, soston mântuieste, ἐλέησον eleison miluieste καὶ ke și διαφύλαξον ἡμᾶς, diafilaxon imas ne păzește pe noi, ὁ Θεός, o Theos, Dumnezeule, τῇ σῆ χάριτι. ti si hariti. cu harul Tău.

Τῆς Παναγίας, Tis Panaghias, Pe Preasfânta, ἀχράντου, ahrandu, curata, ὑπερευλογημένης, iperevloghimenis, preabinecuvântata, ἐνδόξου, evdoxu, slăvita, Δεσποίνης Despiniis Stăpâna ἡμῶν imon noastră Θεοτόκου Theotoku de Dumnezeu Născătoarea καὶ ke și ἀειπαρθένου aiparthenu pururea Fecioara Μαρίας, Marias, Maria, μετὰ meta cu πάντων pavdon toți τῶν Ἁγίων ton Aghion sfinții μνημονεύσαντες, mnimonevsandes, să o pomenim,

Strana: Ὑπεραγία Iperaghia Preasfântă Θεοτόκε Theotoke Născătoare de Dumnezeu σῶσον ἡμᾶς. soston imas. mântuieste-ne pe noi.

Diaconul: ἑαυτοὺς eafthus Pe noi înșine καὶ ke și ἀλλήλους alilus unii pe alții καὶ ke și πάσαν pasan toată τὴν ζωὴν tin zoin viața ἡμῶν, imon noastră Χριστῷ τῷ Θεῷ Hristo to Theo lui Hristos Dumnezeu παραθώμεθα. parathometha. să o dăm.

Strana: Σοί, Κύριε. Si, Kirie. Ție, Doamne.

Rugăciunea Antifonului al Treilea

Preotul: Ὁ τὰς κοινὰς ταύτας καὶ συμφώνους ἡμῖν χαρισάμενος προσευχάς, Cel ce ne-ai dăruit nouă aceste rugăciuni obștești și împreună-glăsuite, ὁ καὶ δυοὶ καὶ τρισί, συμφωνοῦσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου, Cel ce și la doi și la trei, care se unesc în numele Tău, τὰς αἰτήσεις παρέχειν ἐπαγγειλάμενος ai făgăduit să le împlinești cererile, Αὐτὸς καὶ νῦν Ἰνσουῖτι și acum, τῶν δούλων σου τὰ αἰτήματα πρὸς τὸ συμφέρον πλήρωσον, plinește cererile cele de folos ale robilor Tăi, χορηγῶν ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι δându-ne nouă, în veacul de acum, τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας cunoștința adevărului Tău, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ζωὴν αἰώνιον χαριζόμενος. și în cel ce va să fie, viața veșnică dăruindu-ne.

Cu glas tare, preotul zice ecfonisul:

Preotul: Ὅτι Oti Că ἀγαθὸς agathos bun καὶ φιλόνηρος ke filanthropos și iubitor de oameni Θεὸς ὑπάρχεις Theos iparhis Dumnezeu ești καὶ σοὶ τὴν δόξαν ke si tin doxan și Ție slavă ἀναπέμπομεν, anapembomen, înălțăm, τῷ Πατρί to Patri Tatălui καὶ ke și τῷ Υἱῷ to Iio

Fiului και ke și τῷ Ἁγίῳ το Ἀγῆιο Sfântului Πνεύματι, Pnevmati, Duh, νῦν, και ἀεί, και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. nin, ke ai, ke is tus eonas ton eonon. acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν Amin.

ΟΙ ΜΑΚΑΡΙΣΜΟΙ Ἦχος πλ. Δ' FERICIRILE Glasul 8

Ἐν τῇ βασιλείᾳ σου Ἰνtru Ἰμπᾶράτῖα Τα μνήσθητι ἡμῶν, pomenește-ne pe noi, Κύριε, Doamne, ὅταν ἔλθῃς când vei veni ἔν τῇ Βασιλείᾳ Σου. Ἰνtru Ἰμπᾶράτῖα Τα. Μακάριοι Fericīti οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, cei săraci cu duhul, ὅτι αὐτῶν că acelora ἔστιν este ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Ἰμπᾶράτῖα Cerurilor.

Μακάριοι Fericīti οἱ πενθοῦντες, cei ce plâng, ὅτι αὐτοὶ că aceia παρακληθήσονται. se vor mângâia.

Μακάριοι Fericīti οἱ πραεῖς, cei blânzi, ὅτι că αὐτοὶ aceia κληρονομήσουσι vor moșteni τὴν γῆν. pământul.

Μακάριοι Fericīti οἱ πεινῶντες cei flămânzi και διψῶντες și ἰnsetați τὴν δικαιοσύνην, de dreptate, ὅτι αὐτοὶ că aceia χορτασθήσονται. se vor sătura.

Μακάριοι Fericīti οἱ ἐλεήμονες, cei milostivi, ὅτι αὐτοὶ că aceia ἐλεηθήσονται. se vor milui.

Μακάριοι Fericīti οἱ καθαροὶ cei curați τῇ καρδίᾳ, cu inima, ὅτι αὐτοὶ că aceia τὸν Θεὸν ὄψονται. vor vedea pe Dumnezeu.

Μακάριοι Fericīti οἱ εἰρηνοποιοί, făcătorii de pace, ὅτι αὐτοὶ că aceia υἱοὶ Θεοῦ fii lui Dumnezeu κληθήσονται. se vor chema.

Μακάριοι Fericīti οἱ δεδιωγμένοι cei prigoniți ἔνεκεν δικαιοσύνης, pentru dreptate, ὅτι αὐτῶν ἔστιν că acelora este ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Ἰμπᾶράτῖα Cerurilor.

Μακάριοί Fericīti ἔστε veți fi ὅταν când ὄνειδίσωσιν ὑμᾶς vă vor ocări και διώξωσι și vă vor prigoni και εἰπωσι și vor zice πᾶν πονηρὸν ρῆμα καθ' ὑμῶν, tot cuvântul viclean împotriva voastră, ψευδόμενοι mințind ἔνεκεν pentru ἐμοῦ. Mine.

Χαίρετε Bucurați-vă και ἀγαλλιᾶσθε, și vă veseliți, ὅτι că ὁ μισθὸς plata ὑμῶν voastră πολὺς ἔν τοῖς Οὐρανοῖς. multă este în Ceruri.

Δόξα Πατρὶ και Υἱῷ και Ἁγίῳ Πνεύματι. Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Και νῦν και ἀεί και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Intrarea mică

Preotul zice Rugăciunea Intrării:

Δέσποτα Κύριε, Stăpâne Doamne, ó Θεός ήμῶν, Dumnezeul nostru, ó καταστήσας ἐν οὐρανοῖς τάγματα Cel ce ai așezat în ceruri cetele καὶ στρατιάς Ἀγγέλων ἔι οὐστὶλε Ἰνγερὶλὸρ καὶ Ἀρχαγγέλων, ἔι ale Arhanghelilor εἰς λειτουργίαν τῆς σῆς δόξης, spre slujba slavei Tale, ποιήσον σὺν τῇ εἰσόδῳ ήμῶν fă ca împreună cu intrarea noastră εἰσοδὸν ἁγίων Ἀγγέλων γενέσθαι, să fie ἔι intrarea sfinților Ἰνγερὶ, συλλειτουργούντων ήμῖν, care slujesc împreună cu noi καὶ συνδοξολογούντων τὴν σὴν ἀγαθότητα. ἔι împreună slăvesc bunătatea Ta. Ὅτι πρέπει σοὶ πᾶσα δόξα, Că Ție se cuvine toată slava, τιμή καὶ προσκύνησις, cinstea ἔι închinăciunea, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἀγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Tatălui ἔι Fiului ἔι Sfântului Duh, acum ἔι pururea ἔι în vecii vecilor. Amin.

Diaconul: **Σοφία, ὀρθοί.** Sofia orthi. Înțelepciune, drepti!

Strana: **Δεῦτε προσκυνήσωμεν** Defte proskinisomen Veniți să ne închinăm **καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ.** ke prospesomen Hristo. ἔι să cădem la Hristos. **Σῶσον ήμάς,** Soston imas, Mântuieste-ne pe noi, **Υἱέ Θεοῦ,** Ie Theu, Fiul lui Dumnezeu, **(Duminica) ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν,** o anastas ek nekron, Cel ce ai înviat din morți, **(în zilele săπτάμᾶνιι) ὁ ἐν Ἀγίοις θαυμαστός,** o en Aghiis thavmastos, Cel minunat întru Sfinți, **ψάλλοντάς Σοι: Ἀλληλούϊα.** psalondas Si: Alilulia. pe noi cei ce ἔτι cântăm Ție: Alilulia.

Diaconul: **Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.** Tu Kiriu deithomen. Domnului să ne rugăm.

Strana: **Κύριε,** Doamne **ἐλέησον.** miluiește.

Preotul: Ὅτι ἅγιος Oti aghios Că sfânt **εἶ ὁ Θεός ήμῶν,** i o Theos imon, εἶști Dumnezeul nostru **καὶ σοὶ τὴν δόξαν** ke si tin doxan ἔι Ție slavă **ἀναπέμπομεν,** anapembomen, înălțăm, **τῷ Πατρὶ** to Patri Tatălui **καὶ ke ἔι τῷ Υἱῷ** to Iio Fiului **καὶ ke ἔι τῷ Ἀγίῳ** to Aghio Sfântului **Πνεύματι,** Pnevmati, Duh, **νῦν, καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.** nin, ke ai ke is tus eonas ton eonon. acum ἔι pururi ἔι în vecii vecilor.

Strana: **Ἀμήν.** Amin.

Rugăciunea Cântării celei Întreit-sfinte

Preotul: Ὁ Θεός ὁ ἅγιος, Dumnezeule cel sfânt, ὁ ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμενος, Care întru sfinți Te odihnești, ὁ Τρισαγίῳ φωνῇ ὑπὸ τῶν Σεραφεῖμ ἀνυμνούμενος, Cel ce cu glas întreit-sfânt εἶști lăudat de Serafimi,

καὶ ὑπὸ τῶν Χερουβείμ δοξολογούμενος, și slăvit de Heruvimi, καὶ ὑπὸ πάσης și de toată ἐπουρανίου Δυνάμεως puterea cerească προσκυνούμενος închinat; ὁ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα: Cel ce dintru neființă întru ființă ai adus toate; ὁ κτίσας τὸν ἄνθρωπον Care ai zidit pe om κατ'εἰκόνα σὴν καὶ ὁμοίωσιν, după chipul și asemănarea Ta καὶ παντὶ σου χαρίσματι κατακοσμήσας, și cu tot harul Tău l-ai împodobit; ὁ διδούς αἰτοῦντι σοφίαν καὶ σύνεσιν, Cel ce dai înțelepciune și pricepere celui ce cere, καὶ μὴ παρορῶν ἁμαρτάνοντα, și nu treci cu vederea pe cel ce greșește (păcătuieste), ἀλλὰ θέμενος ἐπὶ σωτηρία μετάνοιαν· ci pui pocăința spre mântuire; ὁ καταξιώσας ἡμᾶς, Care ne-ai învrednicit pe noi, τοὺς ταπεινοὺς smeriții καὶ ἀναξίους δούλους σου, și nevrednicii robii Tăi, καὶ ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ și în ceasul acesta, στήναι a sta κατενώπιον înaintea τῆς δόξης slavei τοῦ ἁγίου σου sfântului Tău Θυσιαστηρίου, jertfelnic, καὶ τὴν ὀφειλομένην σοὶ și a-Ți aduce datorita προσκύνησιν închinare καὶ δοξολογίαν προσάγειν. și preaslăvire. Αὐτὸς Ἰνсуџи Δέσποτα, Stăpâne, πρόσδεξαι primește καὶ ἐκ στόματος ἡμῶν și din gurile noastre, τῶν ἁμαρτωλῶν ale păcătoșilor, τὸν Τρισάγιον Ὑμνον· întreit-sfânta cântare; καὶ ἐπίσκειψαι ἡμᾶς și ne cercetează pe noi ἐν τῇ χρηστότητί σου. întru bunătatea Ta. Συγχώρησον ἡμῖν Iartă-ne nouă πᾶν πλημμέλημα, toată greșeala, ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον· cea de voie și cea fără de voie; ἁγίασον ἡμῶν τὰς ψυχὰς sfințește sufletele καὶ τὰ σώματα și trupurile noastre καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ὁσιότητι λατρεύειν σοὶ și ne dă nouă să slujim Ție cu cuvioșie πάσας ἐν toate τὰς ἡμέρας zilele τῆς ζωῆς ἡμῶν· vieții noastre; πρεσβείαις τῆς Ἁγίας Θεοτόκου, pentru rugăciunile Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, și ale tuturor Sfinților τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων. care din veac au bine-plăcut Ție. Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν Că sfânt ești Dumnezeul nostru καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, și Ție slavă înălțăm, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și ἐν vecii vecilor. Amin.

Ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Aghios o Theos, aghios ishiros, aghios athanatos, eleison imas. Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi (de trei ori).

Sau: Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Osi is Hriston evaptisthite, Căți ἐν Hristos v-ați botezat, Χριστὸν ἐνεδύσασθε· Ἀλληλούϊα. Hriston enedisasthe: Alilulia. ἐν Hristos v-ați îmbrăcat! Alilulia! (de tri ori). **Sau:** Τὸν Σταυρὸν σου προσκυνοῦμεν, Δέσποτα, Ton Stavron su proskinumem, Despota, Cruci Tale ne închinăm, Stăpâne, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν. ke tin aghian

su anastasin doxazomen. și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o slăvim (*de trei ori*).

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι, καὶ νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Slavă... Și acum...

Ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

Diaconul: **Δύναμις**. Dinamis. Puternic.

Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος ἰσχυρός, Ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Sfinte Dumnezeule...

Διάκονος καὶ ὁ Ἀρχιερέυς.³ Diaconul și Arhierereul: **Κύριε σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς**. Kirie soston tus evsevis. Doamne, mântuieste pe cei binecinstitori.

Ἐπαναλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν δύο χορῶν· Repetă amândouă strănile: **Κύριε σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς**. Kirie soston tus evsevis. Doamne, mântuieste pe cei binecinstitori.

Ὁ Διάκονος· Diaconul: **Κύριε σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς**. Kirie soston tus evsevis. Doamne, mântuieste pe cei binecinstitori.

Ἐπαναλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν δύο χορῶν· Repetă amândouă strănile: **Κύριε σῶσον τοὺς εὐσεβεῖς**. Kirie soston tus evsevis. Doamne, mântuieste pe cei binecinstitori.

Ὁ Διάκονος καὶ ὁ Ἀρχιερέυς· Diaconul și Arhierereul: **Καὶ ἐπάκουσον ἡμᾶς**. Ke epakuson imas. Și ne auzi pe noi!

Τέλος ψάλλεται ἡ φήμη τοῦ τελεταρχοῦντος Ἀρχιερέως ὑπὸ τῶν ἐν τῷ Βήματι Κληρικῶν καὶ τῶν δύο χορῶν. La urmă cântă într-un glas împreună Arhierereul cu Cleru și amândouă strănile: **Καὶ ἐπάκουσον ἡμᾶς**. Ke epakuson imas. Și ne auzi pe noi!

Apostolul

Cititorul: Προκείμενον τοῦ Ἀποστόλου.

Diaconul: **Πρόσχωμεν!** Proshomen! Să luăm aminte.

Cititorul: **Στιχ...**

Diaconul: **Σοφία!** Sofia! Înțelepciune.

Și citețul: **...τὸ ἀνάγνωσμα**. Din Epistola către... citire.

Diaconul: **Πρόσχωμεν!** Să luăm aminte.

³ Părintele Petru Pruteanu arată că: „Aclamația *Doamne mântuieste pe cei binecinstitori; Și ne auzi pe noi!* era cântată doar dacă la slujbă participau patriarhul și împăratul. În prezent însă, aclamația nu numai că și-a schimbat adresantul (referindu-se deja la popor, nu la monarh), ci a fost mutată în diferite momente ale acestei părți din Liturghie, ajungând în cele din urmă să intercaleze în mod flagrant ecfonisul rugăciunii Trisaghionului. Grecii rostesc aclamația abia după ce cântă ultima dată *Sfinte Dumnezeule...*” (Ieromonah Petru Pruteanu, *Liturghia Ortodoxă, Istorie și actualitate*, Ed. a 2-a, rev. – București, Editura Sofia, 2013, pp. 95-96, Nota 1).

Evanghelia

Întorcându-se către Sfânta Masă, preotul citește încetișor rugăciunea dinaintea Evangheliei.

Preotul: Ἐλλαμψον Strălucește ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, în inimile noastre, φιλάνθρωπε Iubitorule de oameni Δέσποτα, Stăpâne, τὸ τῆς σῆς Θεογνωσίας ἀκήρατον φῶς, lumina cea curată a cunoștinței Dumnezeirii Tale, καὶ τοὺς τῆς διανοίας ἡμῶν διάνοιξον ὀφθαλμούς, εἰς τὴν τῶν εὐαγγελικῶν σου κηρυγμάτων κατανόησιν· și deschide ochii gândului nostru spre înțelegerea evanghelicelor Tale propovăduiri; ἔνθες ἡμῖν ρυτίαι ἐν τῷ στήθει σου, ἵνα τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας πάσας καταπατήσαντες, ca toate poftele trupului călcând, πνευματικὴν πολιτείαν μετέλθωμεν, viețuire duhovnicească să petrecem, πάντα τὰ πρὸς εὐαρέστησιν τὴν σὴν καὶ φρονοῦντες καὶ πράττοντες. cugetând și făcând toate cele ce sunt spre bună-plăcerea Ta. Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς Tu ești ὁ φωτισμὸς luminarea τῶν ψυχῶν sufletelor καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, și a trupurilor noastre, Χριστέ ὁ Θεός, Hristoase Dumnezeule καὶ σοὶ și Ție τὴν δόξαν slavă ἀναπέμπομεν, înălțăm, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρί, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte καὶ τῷ παναγίῳ și Preasfântului καὶ ἀγαθῷ, și bunului καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, de viață făcătorului Tău Duh, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. și acum și pururea și în vecii vecilor. Ἀμήν. Amin.

Preotul: **Εἰρήνη σοὶ τῷ ἀναγινώσκοντι.** Irini si to anaghinoskondi. Pace ție, cititorule.

Strana: Ἀλληλούϊα. Ἀλληλούϊα. Ἀλληλούϊα. Alilulia! Alilulia! Alilulia!

Diaconul: Εὐλόγησον, Δέσποτα, τὸν εὐαγγελιστὴν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ (τοῦ δεῖνος). Binecuvântează, părinte, pe binevestitorul Sfântului Apostol și Evanghelist (N).

Preotul, binecuvântându-l, zice:

Preotul: Ὁ Θεός, διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου, ἐνδόξου, Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ (δεῖνος), Dumnezeu, pentru rugăciunile Sfântului, întru tot laudatului Apostol și Evanghelist (N) δῶν σοὶ ρῆμα τῷ εὐαγγελιζομένῳ δυνάμει πολλῇ, să-ți dea ție, celui ce binevestești, cuvânt cu putere multă, εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ἀγαπητοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, Κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. spre plinirea Evangheliei iubitorului Său Fiu, a Domnului nostru Iisus Hristos.

Diaconul: Ἀμήν. Ἀμήν. Ἀμήν. Γένοιτό μοι νῦν κατὰ τὸ ρήμά σου. Amin. Amin. Amin. Fie mie după cuvântul Tău.

Diaconul: **Σοφία, ὀρθοί: ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.** Sofia, orthi: akusomen tu aghiu Evangheliu. Înțelepciune, drepti, să ascultăm Sfânta Evanghelie.

Preotul: **Εἰρήνη πᾶσι.** Irini pasi. Pace tuturor!

Strana: **Καὶ τῷ πνεύματί σου.** Ke to pnevmatisu. Și duhului tău.

Diaconul: **Ἐκ τοῦ κατὰ (δεῖνα) ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ ἀνάγνωσμα.** Ek tu kata (...) aghiu Evangheliu to anagnosma. Din Sfânta Evanghelie de la (N) citire.

Preotul: **Πρόσχωμεν.** Să luăm aminte.

Strana: **Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.** Doxa si, Kirie, doxa si. Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.

Preotul: **Εἰρήνη σοι τῷ εὐαγγελιζομένῳ.** Irini si to evanghelizomeno. Pace ție, celui ce ai binevestit.

Strana: **Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.** Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.

Ectenia cererii stăruitoare

Diaconul: **Εἴπωμεν Ἰπόμεν** Să zicem **πάντες** pandes toți **ἐξ** ex din **ὄλης** olis tot **τῆς ψυχῆς** tis psihis sufletul **καὶ ἐξ ὄλης** ke ex olis și din tot **τῆς διανοίας ἡμῶν** tis dianias imon cugetul nostru **εἴπωμεν.** ipomen. să zicem.

Strana: **Κύριε, ἐλέησον.** Doamne miluiește.

Diaconul: **Κύριε Kirie Doamne Παντοκράτορ, Pandokrator, Atotstăpânitorule, ὁ Θεός ο Theos Dumnezeul τῶν πατέρων ἡμῶν, ton pateron imon, părinților noștri, δεόμεθά σου, deometha su, rugămu-ne Ție, ἐπάκουσον, epakuson, auzi-ne, καὶ ἐλέησον. ke eleison.** și ne miluiește.

Strana: **Κύριε, ἐλέησον.** Doamne miluiește.

Diaconul: **Ἐλέησον ἡμᾶς, Eleison imas, Miluiește-ne pe noi, ὁ Θεός, ο Theos, Dumnezeule, κατὰ kata după τὸ μέγα to mega mare ἐλεός σου, eleos su, mila Ta, δεόμεθά σου, deometha su, rugămu-ne Ție, ἐπάκουσον, epakuson, auzi-ne, καὶ ἐλέησον. ke eleison.** și ne miluiește.

Strana: **Κύριε, ἐλέησον.** Doamne miluiește (**de 3 ori**).

Diaconul: **Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ Eti deometha iper** Încă ne rugăm pentru **τῶν εὐσεβῶν ton evsevon** binecinstitori **καὶ ke** și **ὀρθοδόξων orthodoxon** dreptslăvitori **χριστιανῶν. hristianon.** creștini.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ Eti deometha iper Încă ne rugăm pentru **τοῦ tu Ἀρχιεπισκόπου Arhiepiskopu** Arhiepiscopul **ἡμῶν imon** nostru (**τοῦ tu**

δεῖνος dinos numele).

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ Ἐτι deometha iper Încă ne rugăm pentru τοῦ Πατρὸς καὶ καθηγουμένου ἡμῶν Παρθενίου ἱερομονάχου tu Patros ke kathigumenu imon Partheniu ieromonahu Părintele nostru stareț Partenie ieromonahul καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν Ἀδελφότητος. ke pasis tis en Hristo imon Adelfotitos. și toți cei întru Hristos frați ai noștri.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ Ἐτι deometha iper Încă ne rugăm pentru τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ton adelfon imon, frații noștri, τῶν Ἱερέων, ton Iereon Preoți, Ἱερομονάχων, Ieromonahon, Ieromonahi, Ἱεροδιακόνων, Ierodiakonon, Ierodiaconi, καὶ Μοναχῶν, ke Monahon, și Monahi, καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν Ἀδελφότητος. ke pasis tis en Hristo imon Adelfotitos. și toți cei întru Hristos frați ai noștri.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ Ἐτι deometha iper Încă ne rugăm pentru τῶν μακαρίων καὶ αἰοδίμων κτιτόρων ton makarion ke aidimon ktitoron fericirii și pururea pomenirii ctitori τῆς ἁγίας Ἐκαλησίας (ἡ Μονῆς) ταύτης, tis aghias Eklisias (i Monis) tavtis, ai sfintei Biserici (ori Mănăstiri) acesteia, καὶ ὑπὲρ ke iper și pentru πάντων pandon toți τῶν προαναπαυσασμένων ton proanapavsamenon cei mai dinainte adormiți πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, pateron ke adelfon imon, părinți și frați ai noștri τῶν ἐνθάδε εὐσεβῶς κειμένων, καὶ ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων. ton enthade kimenon, ke apandahu orthodoxon. binecintitori care odihnesc aici, și pretutindenea dreptslăvitori.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ Ἐτι deometha iper Încă ne rugăm pentru ἐλέους, eleus, mila, ζωῆς, zois, viața, εἰρήνης, irinis, pacea, υἰγείας, ighias, sănătatea, σωτηρίας, sotirias, mântuirea, ἐπισκέψεως, episkepseos, cercetarea, συγχωρήσεως, singhoriseos, iertarea καὶ ἀφέσεως ke afeseos și lăsarea τῶν ἀμαρτιῶν amartion păcatelor τῶν δούλων ton dulon robilor τοῦ Θεοῦ, tu Theu, lui Dumnezeu πάντων τῶν εὐσεβῶν pandon ton evsevon tuturor binecinstitorilor καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ke orthodoxon hristianon, și dreptslăvitorilor creștini, ἐνοριτῶν, enoriton, enoriași, ἐπιτρόπων, epitropon, epitropi, καὶ συνδρομητῶν ke sindromiton ctitori și binefăcători τοῦ ἁγίου Ναοῦ τούτου. tu aghiu Nau tutu. ai sfântului Locaşului acestuia.

Aici se pot pune ectenii pentru diferite cereri.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ Ἐτι deometha iper Încă ne rugăm pentru τῶν καρποφορούντων cei ce aduc daruri ton karpoforundon καὶ καλλιεργούντων ke kaliergundon și fac bine ἐν τῷ ἁγίῳ en to aghio în sfânta (sfânt) καὶ πανσέπτῳ Ναῷ τούτῳ, ke pansepto Nao tuto, și întru tot cinstită Biserica aceasta

(cinstit Lăcașul acesta), **κοπιώντων**, kopiondon, cei ce se ostenesc, **ψαλλόντων**, psalondon, cei ce cântă, **καὶ ὑπὲρ** ke iper și pentru **τοῦ περιεστῶτος λαοῦ**, periestotos lau, poporul ce stă înainte, **τοῦ ἀπεκδεχομένου** tu apekdehomenon așteptând **τὸ παρὰ σοῦ** to para su de la Tine **μέγα** mega mare **καὶ πλούσιον** ke plusion și multă (bogată) **ἔλεος**. eleos. milă.

Preotul: **Ὅτι ἐλεήμων** Oti eleimon Că milostiv **καὶ φιλόανθρωπος** ke filanthropos și iubitor de oameni **Θεὸς ὑπάρχεις** Theos iparhis Dumnezeu ești **καὶ σοὶ τὴν δόξαν** ke si tin doxan și Ție slavă **ἀναπέμπομεν**, anapembomen, înălțăm, **τῷ Πατρὶ** to Patri Tatălui **καὶ** ke și **τῷ Υἱῷ** to Iio Fiului **καὶ** ke și **τῷ Ἁγίῳ** to Aghio Sfântului **Πνεύματι**, Pnevmati, Duh, **νῦν**, **καὶ αἰεὶ**, **καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων**. nin, ke ai, ke is tus eonas ton eonon. acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: **Ἀμήν**. Amin.

Ectenia pentru cei chemați

Diaconul: **Εὐξασθε** Rugați-vă **οἱ κατηχούμενοι** cei chemați **τῷ Κυρίῳ** Domnului.

Strana: **Κύριε, ἐλέησον**. Doamne miluiește.

Diaconul: **Οἱ πιστοὶ**, Cei credincioși, **ὑπὲρ ἱερ** pentru **τῶν κατηχομένων** cei chemați **δεηθῶμεν**. să ne rugăm.

Ἴνα ὁ Κύριος αὐτοὺς ἐλέησῃ. Ca Domnul să-i miluiască pe dânșii.

Strana: **Κύριε, ἐλέησον**. Doamne miluiește.

Diaconul: **Κατηχήσῃ** αὐτοὺς **Σά-ι** învețe pe dânșii **τὸν λόγον** cuvântul **τῆς ἀληθείας**. adevărului .

Strana: **Κύριε, ἐλέησον**. Doamne miluiește.

Diaconul: **Ἀποκαλύψῃ** αὐτοῖς **τὸ Εὐαγγέλιον** τῆς δικαιοσύνης. Să le descopere lor Evanghelia dreptății.

Strana: **Κύριε, ἐλέησον**. Doamne miluiește.

Diaconul: **Ἐνώσῃ** αὐτοὺς **τῇ ἀγίᾳ** αὐτοῦ **Καθολικῆ** **καὶ Ἀποστολικῆ** **Ἐκκλησίᾳ**. Să-i unească pe dânșii cu Sfânta Sa Sobornicească (Catholică) și Apostolească Biserică.

Strana: **Κύριε, ἐλέησον**. Doamne miluiește.

Diaconul: **Σῶσον**, Mântuieste, **ἐλέησον**, miluiește, **ἀντιλαβοῦ**, apăară, **καὶ διαφύλαξον** αὐτοὺς, și-i păzește pe dânșii, **ὁ Θεός**, Dumnezeule, **τῇ σῆ** **χάριτι**. cu harul Tău.

Strana: **Κύριε, ἐλέησον**. Doamne miluiește.

Diaconul: Οί κατηχούμενοι, Cei chemați, τὰς κεφαλὰς capetele υἱῶν voastre τῷ Κυρίῳ Domnului κλίνατε. să le plecați.

Strana: Σοί, Κύριε. Ἰε, Doamne.

Rugăciunea pentru cei chemați

Preotul citește în taină:

Preotul: Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν, Doamne Dumnezeul nostru, Cel ce întru cele de sus locuiești καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, și spre cei smeriți privești, ὁ τὴν σωτηρίαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ἐξαποστείλας, τὸν Μονογενῆ σου Υἱόν, καὶ Θεόν, Care ai trimis mântuire neamului omenesc pe Unul-Născut Fiul Tău și Dumnezeu, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, pe Domnul nostru Iisus Hristos, ἐπίβλεψον caută ἐπὶ spre τοὺς δούλους σου robii Tăi τοὺς κατηχουμένους, cei chemați, τοὺς ὑποκεκλιότας σοι τὸν ἑαυτῶν αὐχένα: care și-au plecat grumajii înainte Ta; καὶ καταξίωσον αὐτούς, și-i învrednicește pe dânșii, ἐν καιρῷ εὐθέτῳ la vremea potrivită, τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας, de baie nașterii celei de a doua, τῆς ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν de iertarea păcatelor καὶ τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας: și de veșmântul nestrucăciunii; ἔνωσον αὐτούς unește-i pe dânșii τῇ ἀγία σου Καθολικῇ cu sfânta Ta Sobornicească (Catholică) καὶ Ἀποστολικῇ și Apostolească Ἐκκλησίᾳ, Biserică, καὶ συγκαταρίθμησον αὐτούς și-i numără pe dânșii τῇ ἐκλεκτῇ σου ποιμνῇ. cu turma Ta cea aleasă.

Preotul: Ἴνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν Ca și aceștia împreună cu noi δοξάζωσι să slăvească τὸ πάντιμον preacinstitul καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομά σου, și de mare cuviință numele Tău, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν Amin.

Diaconul: Ὅσοι κατηχούμενοι, προέλθετε: Căți sunteți chemați, ieșiți; οἱ Κατηχούμενοι, προέλθετε: cei chemați, ieșiți; ὅσοι κατηχούμενοι, προέλθετε: căți sunteți chemați, ieșiți; μή τις τῶν κατηχουμένων. ca nimeni dintre cei chemați (să nu rămână).

Liturghia Credincioșilor

Prima ectenie pentru credincioși

Diaconul: Ὅσοι πιστοί. Osi pisti. Căți suntem credincioși. Ἐτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ, Eti ke eti en irini, Iară și iară cu (în) pace, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. tu Kiriu deithomen. Domnului să ne rugăm.

Strana: Κύριε, ἐλέησον. Doamne miluiește.

Diaconul: Ἀντιλαβοῦ, Andilavu Apără, σῶσον, soston mântuiește, ἐλέησον eleison miluiește και ke și διαφύλαξον ἡμᾶς, diafilaxon imas ne păzește pe noi, ὁ Θεός, o Theos, Dumnezeule, τῇ σῇ χάριτι. ti si hariti. cu harul Tău.

Strana: Κύριε, Kirie, Doamne ἐλέησον. eleison. miluiește.

Rugăciunea întâi pentru credincioși

Preotul: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν Δυνάμεων, Mulțumim Ție, Doamne, Dumnezeul Puterilor, τῷ καταξιώσαντι ἡμᾶς παραστῆναι Care ne-ai învrednicit pe noi a sta και νῦν τῷ ἀγίῳ σου θυσιαστηρίῳ și acum înainte sfântului Tău jertfelnic και προσπεσεῖν τοῖς οἰκτιρμοῖς σου și a cădea la îndurările Tale, ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἀμαρτημάτων pentru păcatele noastre και τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. și pentru păcatele cele din neștiință ale poporului. Πρόσδεξαι, ὁ Θεός, τὴν δέησιν ἡμῶν. Primește Dumnezeule, rugăciunea noastră; ποιήσον ἡμᾶς ἀξίους γενέσθαι τοῦ προσφέρειν σοι δεήσεις fă-ne să fim vrednici a-Ți aduce rugăciuni, και ἰκεσίας, cereri (mijlociri) και θυσίας ἀναιμάκτους ὑπὲρ παντὸς τοῦ λαοῦ σου și jertfe fără de sânge pentru tot poporul Tău; και ἰκάνωσον ἡμᾶς, οὓς ἔθου εἰς τὴν διακονίαν σου ταύτην, și ne învrednicește pe noi, pe care ne-ai pus întru această slujbă a Ta, ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματός σου τοῦ Ἁγίου, cu puterea Duhului Tău celui Sfânt, ἀκαταγνώστως, και ἀπροσκόπτως, ca fără de osândă și fără de sminteală, ἐν καθαρῷ τῷ μαρτυρίῳ τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, întru mărturia curată a cugetului nostru (conștiinței noastre), ἐπικαλεῖσθαί σε ἐν παντὶ καιρῷ să Te chemăm pe Tine în toată vremea και τόπω și locul ἵνα εἰσακούων ἡμῶν, și, auzindu-ne pe noi, ἰλεως ἡμῖν εἴης, milostiv să ne fi nouă, ἐν τῷ πλήθει întru mulțimea τῆς σῆς ἀγαθότητος. bunătății Tale.

Diaconul: Σοφία. Înțelepciune!

Preotul: Ὅτι πρέπει σοι, πᾶσα δόξα, τιμή, και προσκύνησις, τῷ Πατρὶ και τῷ Υἱῷ και τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, και ἀεὶ, και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Că Ție se cuvina toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin.

A Doua Ectenie pentru credincioși

Diaconul: Ἐτι και ἔτι ἐν εἰρήνῃ Eti ke eti en irini Iară și iară cu (în) pace, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. tu Kiriu deithomen. Domnului să ne rugăm.

Strana: Κύριε, Kirie, Doamne ἐλέησον. eleison. miluiește (acum și la următoarele ectenii de cerere).

Următoarele ectenii de cerere se zic numai dacă slujește și un diacon. Dacă preotul slujește singur, el citește în taină a doua Rugăciune pentru credincioși.

Ἦπερ Ἰπερ Pentru τῆς tis ἄνωθεν anothen εἰρήνης, irinis, pacea de sus και ke și τῆς tis σωτηρίας sotirias mântuirea τῶν ton ψυχῶν psihon sufletelor ἡμῶν, imon noastre, τοῦ tu Κυρίου Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ἦπερ Ἰπερ Pentru τῆς tis εἰρήνης irinis pacea τοῦ tu σύμπαντος simbandos κόσμου, cosmu, a toată lumea, εὐσταθείας evstathias bună starea τῶν ton ἁγίων agion sfintelor τοῦ tu Θεοῦ Theu lui Dumnezeu Ἐκκλησιῶν Eklision Biserici και ke și τῆς tis τῶν ton πάντων pandon ἐνώσεως, enoseos pentru unirea tuturor, τοῦ tu Κυρίου Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ἦπερ Ἰπερ Pentru τοῦ tu ἁγίου aghiu sfântă (sfânt) Οἴκου Iku Biserica (Lăcașul) τούτου, tutu aceasta (acesta) και ke și τῶν ton μετὰ meta πίστεως, pisteos, cei ce cu credință, εὐλαβείας, evlavias, evlavie, και ke și φόβου fovu Θεοῦ Theu frica lui Dumnezeu εἰσιόντων isiodon intră ἐν en αὐτῷ, afto, într-însa (însul), τοῦ tu Κυρίου Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ἦπερ Ἰπερ Pentru τοῦ ruσθῆναι tu ristine ca să fim izbăviți (izbăvirea) ἡμᾶς imas noi (noastră), ἀπὸ apo de πάσης pasis tot θλίψεως, thlipseos, necazul, ὀργῆς, orghis, mânia, κινδύνου kindinon primejdia και ke și ἀνάγκης, ananghis, nevoia, τοῦ Κυρίου tu Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Dacă preotul slujește singur el continuă de aici.

Ἀντιλαβοῦ, Andilavu Apără, σῶσον, soston mântuiește, ἐλέησον eleison miluiește και ke și διαφύλαξον ἡμᾶς, diafilaxon imas ne păzește pe noi, ὁ Θεός, o Theos, Dumnezeule, τῇ σῆ χάριτι. ti si hariti. cu harul Tău.

Strana: Κύριε, Kirie, Doamne ἐλέησον. eleison. miluiește.

Rugăciunea a doua pentru credincioși

Preotul: Πάλιν Iarăși και πολλάκις și de multe ori σοὶ προσπίπτομεν, cădem la Tine, και σοῦ δεόμεθα, și ne rugăm Ție, ἀγαθὲ Bunule και φιλόανθρωπε, și iubitorule de oameni, ὅπως, ἐπιβλέψας ca privind ἐπὶ τὴν δέησιν ἡμῶν, spre rugăciunea noastră, καθάρσις să curățești ἡμῶν τὰς ψυχὰς και τὰ σώματα sufletele și trupurile noastre ἀπὸ παντὸς de toată

μολυσμοῦ necurăția σαρκὸς trupului καὶ πνεύματος ἡμῶν și a duhului; καὶ δῶς ἡμῶν și să ne dai nouă ἀνένοχον să stăm nevinovați καὶ ἀκατάκριτον și fără de osândă τὴν παράστασιν înaintea τοῦ ἁγίου σου sfântului Tău θυσιαστηρίου. jertfelnic. Χάρισαι δέ, ἦ δάρουεστε, ὁ Θεός, Dumnezeule, καὶ τοῖς συνευχομένοις ἡμῶν și celor ce se roagă împreună cu noi προκοπὴν βίου, spor în viață, καὶ πίστεως, și în credință καὶ συνέσεως πνευματικῆς: și în înțelegerea cea duhovnicească; δὸς αὐτοῖς πάντοτε, μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης λατρεύειν σοι, dă lor să-Ți slujească totdeauna cu frică și cu dragoste, ἀνενόχως, καὶ ἀκατακρίτως μετέχειν τῶν ἁγίων σου Μυστηρίων, καὶ τῆς ἐπουρανίου σου Βασιλείας ἀξιοθῆναι. întru nevinovăție, și fără osândă să se împărtășească cu Sfintele Tale Taine și să se învrednicească de cereasca Ta împărăție.

Diaconul: Σοφία. Înțelepciune.

Preotul: Ὅπως Ca ὑπὸ sub τοῦ κράτους σου stăpânirea Ta πάντοτε totdeauna φυλαττόμενοι, fiind păziți, σοι Ție δόξαν slavă ἀναπέμπωμεν, să înălțăm, τῷ Πατρὶ, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Strana: Οἱ τὰ Χερουβείμ μυστικῶς εἰκονίζοντες, Noi, care pe heruvimi cu taină închipuim καὶ τῇ ζωοποιῷ Τριάδι și făcătoarei de viață Treimi τὸν Τρισάγιον ὕμνον προσάδοντες, întreit-sfântă cântare aducem, πᾶσαν τὴν βιοτικὴν ἀποθώμεθα μέριμναν. toată grija cea luminează să o lepădăm.

*Preotul citește în taină Rugăciunea din timpul cântării heruvimice:
Rugăciunea din timpul cântării heruvimice*

Preotul: Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων τοῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς προσέρχεσθαι, ἢ προσεγγίζειν, Nimeni din cei legați cu poftă și cu desfătări trupești nu este vrednic să vină, să se apropie, ἢ λειτουργεῖν σοι, sau să slujească Ție, Βασιλεῦ τῆς δόξης: Împăratul slavei; τὸ γὰρ διακονεῖν σοι, căci a sluji Ție μέγα καὶ φοβερόν, este lucru mare și înfricoșător καὶ αὐταῖς ταῖς ἐπουρανίαις Δυνάμεσιν. chiar pentru puterile cele cerești. Ἄλλ' ὅμως, Dar, totuși, διὰ τὴν ἄφατον καὶ ἀμέτρητόν σου φιλανθρωπίαν, pentru iubirea Ta de oameni cea negrăită și nemăsurată, ἀτρέπτως καὶ ἀναλλοιώτως γεγονός ἀνθρώπος, fără mutare și fără schimbare Te-ai făcut om, καὶ Ἀρχιερεὺς ἡμῶν ἐχρημάτισας, și Arhiereu al nostru Te-ai făcut, καὶ τῆς λειτουργικῆς ταύτης καὶ ἀναιμάκτου θυσίας τὴν ἱεουργίαν παρέδωκας ἡμῶν, ὡς Δεσπότης τῶν ἀπάντων. și, ca un Stăpân a toate, ne-ai dat slujba

sfântă a acestei jertfe liturgice și fără sânge. Σὺ γὰρ μόνος, Că singur Tu, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, Doamne Dumnezeul nostru, δεσπόζεις stăpânești τῶν ἐπουρανίων cele cerești και τῶν ἐπιγείων, și cele pământeste, ὁ ἐπὶ θρόνου χερουβικοῦ ἐποχούμενος, Care Te porți pe scaunul heruvimilor, ὁ τῶν Σεραφεὶμ Κύριος, Domnul Serafimilor, και Βασιλεὺς și Împăratul τοῦ Ἰσραήλ, lui Israel, ὁ μόνος Ἅγιος, Cel ce singur ești Sfânt και ἐν Ἁγίοις ἀναπαυόμενος. și întru Sfinți Te odihnești. Σὲ τοίνυν δυσωπῶ Deci pe Tine Te rog, τὸν μόνον ἀγαθόν Cel ce singur ești bun και εὐήκοον, și binevoitor. Ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ τὸν ἀμαρτωλὸν Caută spre mine păcătosul και ἀχρεῖον δούλον σου, și netrebnicul robul Tău, και καθάρισόν μου τὴν ψυχὴν și-mi curățește sufletul και τὴν καρδίαν și inima ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς de cugete viclene (conștiința vicleană); και ικάνωσόν με și învrednicește-mă, τῇ δυνάμει cu puterea τοῦ ἁγίου σου Πνεύματος, Sfântului Tău Duh, ἐνδεδυμένον τὴν τῆς Ἱερατείας χάριν, pe mine, cel ce sunt îmbrăcat cu harul preoției, παραστῆναι τῇ ἀγία σου ταύτῃ Τραπεζῇ, să stau înaintea sfintei Tale mese acesteia και ἱεουργῆσαι τὸ ἅγιον και ἄχραντόν σου Σῶμα και τὸ τίμιον Αἷμα. și să jertfesc sfântul și preacuratul Tău Trup și scumpul Tău Sânge. Σοὶ γὰρ προσέρχομαι, κλίνας τὸν ἑμαυτοῦ ἀνχένα, και δέομαί σου. Căci la Tine vin, plecându-mi grumajii mei și mă rog Ție: Μὴ ἀποστρέψης τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ, Să nu întorci fața Ta de la mine, μηδὲ ἀποδοκιμάσης με ἐκ παίδων σου. nici să mă lepezi dintre slujitorii Tăi, ἀλλ' ἀξίωσον προσενεχθῆναί σοι ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ και ἀναξίου δούλου σου τὰ Δῶρα ταῦτα. ci binevoiește să-Ți fie aduse darurile acestea de mine păcătosul și nevrednicul robul Tău. Σὺ γὰρ εἶ ὁ προσφέρων, και προσφερόμενος Că Tu ești Cel ce aduci și Cel ce Te aduci, και προσδεχόμενος, και διαδιδόμενος, Cel ce primești și Cel ce Te împarti, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, και σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, Hristoase, Dumnezeul nostru, și Ție slavă înălțăm, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte και τῷ παναγίῳ και ἀγαθῷ, și Preasfântului și bunului και ζωοποιῷ σου Πνεύματι, și de viață făcătorului Tău Duh, νῦν, και ἀεὶ, και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Îeșirea cu Cinstitele Daruri

Diaconul: Πάντων ὑμῶν, Pe voi pe toți, (και πάντων, τῶν εὐσεβῶν binecinstitorilor και ὀρθοδόξων și dreslăvitorilor χριστιανῶν creștini), μνησθεὶν să vă pomenească Κύριος ὁ Θεὸς Domnul Dumnezeu ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ, întru împărăția Sa, πάντοτε· totdeauna; νῦν, και ἀεὶ, και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Strana: Ὡς τὸν Βασιλέα Ca pe Împăratul τῶν ὄλων tuturor ὑποδεξόμενοι, să primim, ταῖς Ἀγγελικαῖς ἀοράτως δορυφορούμενον Τάξεσιν. pe Cel înconjurat în chip nevăzut de cetele îngerești. Ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα, ἀλληλούϊα. Alilulia, alilulia, alilulia.

Diaconul: Πληρώσωμεν Plirosomen Să plinim τὴν δέησιν tin deisin rugăciunea ἡμῶν imon noastră τῷ Κυρίῳ. to Kirio. Domnului.

Strana: Κύριε, Kirie, Doamne ἐλέησον. eleison. miluiește. *(Acum și la următoarele ectenii de cerere)*

Diaconul: Ὑπὲρ Ἰπερ Pentru τῶν προτεθέντων τιμίῳν Δώρων, ton protethendon timion Doron, Cinstitele Daruri ce sunt puse înainte, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. tu Kiriu deithomen. Domnului să ne rugăm.

Ὑπὲρ Ἰπερ Pentru τοῦ tu ἁγίου aghiu sfântă (sfânt) Οἴκου Iku Biserica (Lăcașul) τούτου, tutu aceasta (acesta) καὶ ke și τῶν ton μετὰ meta πίστεως, pisteos, cei ce cu credință, εὐλαβείας, evlavias, evlavie, καὶ ke și φόβου fovu Θεοῦ Theu frica lui Dumnezeu εἰσιόντων isiodon intră ἐν en αὐτῷ, afto, într-însa (însul), τοῦ tu Κυρίου Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ὑπὲρ Ἰπερ Pentru τοῦ ρυσθῆναι tu ristine ca să fim izbăviți (izbăvirea) ἡμᾶς imas noi (noastră), ἀπὸ apo de πάσης pasis tot θλίψεως, thlipseos, necazul, ὀργῆς, orghis, mânia, κινδύνου kindinon primejdia καὶ ke și ἀνάγκης, ananghis, nevoia, τοῦ Κυρίου tu Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ἀντιλαβοῦ, Andilavu Apără, σῶσον, soston mântuiește, ἐλέησον eleison miluiește καὶ ke și διαφύλαξον ἡμᾶς, diafilaxon imas ne păzește pe noi, ὁ Θεός, o Theos, Dumnezeule, τῇ σῆ χάριτι. ti si hariti. cu harul Tău.

Diaconul: Τὴν ἡμέραν Tin imeran Ziua πᾶσαν, pasan, toată τελείαν, telian, desăvârșită, ἁγίαν, aghian, sfântă, εἰρηνικὴν irinikin în pace καὶ ἀναμάρτητον, ke anamartiton, și fără de păcat, παρὰ τοῦ Κυρίου para tu Kiriu la Domnul αἰτησώμεθα. etisometha. să cerem.

Strana: Παράσχου Κύριε. Dă Doamne. *(Acum și la următoarele ectenii de cerere)*

Diaconul: Ἄγγελον εἰρήνης, Ἰnger de pace, πιστὸν ὀδηγόν, credincios îndreptător, φύλακα τῶν ψυχῶν pázitor al sufletelor καὶ τῶν σωματῶν ἡμῶν, și al trupurilor noastre, παρὰ τοῦ Κυρίου, la Domnul αἰτησώμεθα. să cerem.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν Iertarea și lăsarea păcatelor καὶ

τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, și greșelilor noastre, παρὰ τοῦ Κυρίου, la Domnul αἰτησώμεθα. să cerem.

Τὰ καλὰ Cele bune καὶ συμφέροντα și de folos ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, sufletelor noastre, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, și pace lumii, παρὰ τοῦ Κυρίου, la Domnul αἰτησώμεθα. să cerem.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν Cealaltă vreme a vieții noastre ἐν εἰρήνῃ în pace καὶ μετανοία ἐκτελέσαι, și întru pocăință a o săvârși, παρὰ τοῦ Κυρίου, la Domnul αἰτησώμεθα. să cerem.

Χριστιανὰ τὰ τέλη Sfârșit creștinesc τῆς ζωῆς vieții ἡμῶν, noastre, ἀνώδυνα, fără durere, ἀνεπαίσχυντα, neînfruntat, εἰρηνικά, în pace καὶ καλὴν ἀπολογία, și răspuns bun, τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ Βήματος τοῦ Χριστοῦ la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos, αἰτησώμεθα. să cerem.

Τῆς Παναγίας, Tis Panaghias, Pe Preasfânta, ἀχράντου, ahrandu, curata, ὑπερευλογημένης, iperevloghimenis, preabinecuvântata, ἐνδόξου, evdoxu, slăvita, Δεσποίνης Despînis Stăpâna ἡμῶν imon noastră Θεοτόκου Theotoku de Dumnezeu Născătoarea καὶ ke și ἀειπαρθένου aiparthenu pururea Fecioara Μαρίας, Marias, Maria, μετὰ meta cu πάντων pavidon toți τῶν Ἁγίων ton Aghion sfinții μνημονεύσαντες, mnimonevsandes, să o pomenim,

Strana: Ὑπεραγία Iperaghia Preasfântă Θεοτόκε Theotoke Născătoare de Dumnezeu σῶσον ἡμᾶς. soston imas. mântuieste-ne pe noi.

Διαconul: ἑαυτοὺς eaftus Pe noi înșine καὶ ke și ἀλλήλους alilus unii pe alții καὶ ke și πᾶσαν pasan toată τὴν ζωὴν tin zoin viața ἡμῶν, imon noastră Χριστῷ τῷ Θεῷ Hristo to Theo lui Hristos Dumnezeu παραθώμεθα. parathometha. să o dăm.

Strana: Σοί, Κύριε. Si, Kirie. Ție, Doamne.

Preotul: Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν Cu îndurărilor τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, Unuia-Născut Fiului Tău, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, cu Care ești binecuvântat, σὺν τῷ παναγίῳ, împreună cu Preasfântul, καὶ ἀγαθῷ, și bunul καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, și de viață făcătorului Tău Duh, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Preotul: Εἰρήνη πᾶσι. Pace tuturor.

Strana: Καὶ τῷ πνεύματί σου. Și duhului tău.

Διαconul: Ἀγαπήσωμεν Să ne iubim ἀλλήλους, unii pe alții, ἵνα ἐν ὁμοιοῖα ca într-un gând ὁμολογήσωμεν. să mărturisim.

Strana: Πατέρα, Υἱόν, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον.

Pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

Preotul: **Ἀγαπήσω σε**, Iubi-Te-voi, **Κύριε**, Doamne, **ἡ ἰσχύς μου**. virtutea mea. **Κύριος** Domnul **στερέωμά μου** este întărirea mea **καὶ καταφυγή μου** și scăparea mea **καὶ ρύστης μου**. și izbăvitorul meu.

Diaconul: **Τὰς θύρας, τὰς θύρας ἐν σοφίᾳ πρόσχωμεν**. Ușile, ușile, cu înțelepciune să luăm aminte!

Simbolul credinței (Crezul)

Πιστεύω Cred **εἰς ἓνα** unul **Θεόν**, Dumnezeu, **Πατέρα**, Tatăl **Παντοκράτορα**, Atotțiitorul, **ποιητὴν** Făcătorul **οὐρανοῦ** cerului **καὶ γῆς**, și al pământului, **ὁρατῶν τε πάντων** al tuturor celor văzute (văzutelor tuturor) **καὶ ἀοράτων**. și nevăzute (nevăzutelor).

Καὶ **Ἰησοῦν** **Ἰησοῦν** Iisus **Χριστόν**, Hristos, **τὸν Υἱὸν** Fiul **τοῦ Θεοῦ** lui Dumnezeu **τὸν μονογενῆ**, Unul Născut, **τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς** Care din Tatăl **γεννηθέντα** S-a născut **πρὸ πάντων** mai înainte de toți **τῶν αἰώνων** vecii; **φῶς ἐκ φωτός**, Lumină din Lumină, **Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ**, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, **γεννηθέντα**, născut, **οὐ ποιηθέντα**, (iar) nu făcut, **ὁμοούσιον τῷ Πατρί**, Cel de o ființă cu Tatăl, **δι' οὗ τὰ πάντα** prin Care toate **ἐγένετο**. s-au făcut.

Τὸν δι' ἡμᾶς Care pentru noi **τοὺς ἀνθρώπους** oamenii **καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν** și pentru a noastră **σωτηρίαν** mântuire **κατελθόντα** S-a pogorât **ἐκ τῶν οὐρανῶν** ceruri **καὶ σαρκωθέντα** și S-a întrupat **ἐκ Πνεύματος Ἁγίου** **καὶ Μαρίας** **τῆς Παρθένου** de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria **καὶ ἐνανθρωπήσαντα**. și S-a făcut om.

Σταυρωθέντα **τε ὑπὲρ ἡμῶν** **Ἰησοῦν** S-a răstignit pentru noi **ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου** în zilele lui Ponțiu Pilat **καὶ παθόντα** și a pățimit **καὶ ταφέντα**. și S-a îngropat.

Καὶ **Ἰησοῦν** a înviat **τῇ τρίτῃ** **ημέρᾳ** a treia zi, **κατὰ** **după** **τὰς** **Γραφάς**. Scripturi.

Καὶ **Ἰησοῦν** **ἀνελθόντα** S-a înălțat **εἰς** la **τοὺς οὐρανοὺς** ceruri **καὶ** **Ἰησοῦν** **καθεζόμενον** **ἄρξαν** **ἐκ δεξιῶν** de-a dreapta **τοῦ Πατρὸς**. Tatălui.

Καὶ **Ἰησοῦν** **πάλιν** **ἰαροῦν** **μετὰ** **δόξης** va să vină cu slavă **κρῖναι** să judece **ζῶντας** viii **καὶ** **νεκρούς**, morții, **οὗ** **τῆς βασιλείας** a Cărui **ἰμπεριου** **οὐκ ἔσται** **τέλος**. nu va avea sfârșit.

Καὶ **Ἰησοῦν** **εἰς ἓνα** **τὸ Πνεῦμα** Duhul **τὸ Ἅγιον**, Sfânt, **τὸ Κύριον**, Domnul **τὸ Ζωοποιόν**, de viață **τὸν** **ἐκ τοῦ Πατρὸς** Care din Tatăl **ἐκπορευόμενον**, **ἰσχυρὸν**, **τὸ σὺν Πατρί** Cel ce împreună cu Tatăl **καὶ Υἱῶν** și cu Fiul **συμπροσκυνούμενον** este închinat **καὶ** **συνδοξαζόμενον**, și slăvit, **τὸ λαλῆσαν** **διὰ τῶν Προφητῶν**. Care a grăit prin Prooroci.

Εἰς Ἐντρου Μίαν, Una, Ἀγίαν, Σφάντᾶ, Καθολικὴν Sobornicească (Catolicească) καὶ Ἀποστολικὴν ἔι Apostolească Ἐκκλησίαν. Biserică.

Ὅμολογῶ Μάρτυρισεσ ἐν un βάπτισμα botez εἰς ἔντρου ἄφεσιν iertarea (lăsarea) ἀμαρτιῶν. păcatelor.

Προσδοκῶ Ἀσθεπτ ἀνάστασιν ἔντινιερει νεκρῶν. morților.

Καὶ ἔι ζῶνν νιαῖτα τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. veacului ce va să fie. Ἀμήν Amin.

Diaconul: Στῶμεν Să stăm καλῶς· bine; στῶμεν μετὰ φόβου· să stăm cu frică, πρόσχωμεν, să luăm aminte, τὴν ἀγίαν ἀναφορὰν sfânta ofrandă ἐν εἰρήνῃ cu (în) pace προσφέρειν. a o aduce.

Strana: Ἐλεον Mila εἰρήνης, păcii, θυσίαν jertfa αἰνέσεως. laudei.

Preotul: Ἡ χάρις Harul τοῦ Κυρίου Domnului ἡμῶν nostru Ἰησοῦ Χριστοῦ, Iisus Hristos καὶ ἡ ἀγάπη ἔι dragostea τοῦ Θεοῦ lui Dumnezeu καὶ Πατρός ἔι Tatăl καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, ἔι împărtășirea Sfântului Duh, εἰῃ μετὰ πάντων ὑμῶν. să fie cu voi cu toți.

Strana: Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἔι cu duhul tău.

Preotul: Ἄνω σχῶμεν Sus să avem τὰς καρδίας. inimile.

Strana: Ἐχομεν Avem πρὸς cătire τὸν Κύριον. Domnul.

Preotul: Εὐχαριστήσωμεν τῷ Κυρίῳ. Să mulțumim Domnului.

Strana: Ἄξιον καὶ δίκαιον⁴. Vrednic ἔι drept.

Preotul: Ἄξιον καὶ δίκαιον σὲ ὑμνεῖν, Vrednic ἔι drept este a-ἔι cânta ἔι, σὲ εὐλογεῖν, pe Tine a Te binecuvânta, σὲ αἰνεῖν, pe Tine a Te lăuda, σοὶ εὐχαριστεῖν, ἔι a-ἔι mulțumi, σὲ προσκυνεῖν ἔι a ne închina ἐν παντὶ τόπῳ ἔν tot locul τῆς δεσποτείας σου· stăpânirii Tale; σὺ γὰρ εἶ Θεὸς ἀνέκφραστος, căci Tu ești Dumnezeu negrăit ἀπερινόητος, ἔι necuprins cu gândul, ἀόρατος, nevăzut, ἀκατάληπτος, neajuns, αἰὶ ὦν, ὡσαύτως ὦν, pururea fiind, același fiind, σὺ καὶ ὁ μονογενῆς σου Υἱός, Tu ἔι Unul-Născut Fiul Tău, καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον· ἔι Duhul Tău cel Sfânt; σὺ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς παρήγαγες, Tu din neființă la ființă ne-ai adus pe noi, καὶ παραπεσόντας ἀνέστησας πάλιν, ἔi căzând noi, iarăși ne-ai ridicat, καὶ οὐκ ἀπέστης ἔi nu Te-ai depărtat πάντα ποιῶν, toate făcându-le, ἔως ἡμᾶς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνήγαγες, până ce ne-ai suit la cer καὶ τὴν βασιλείαν σου ἔχαρίσω τὴν μέλλουσαν. ἔi ne-ai dăruit împărăția Ta ce va să fie. Ὑπὲρ τούτων ἀπάντων εὐχαριστοῦμέν σοι, Pentru toate acestea mulțumim ἔi καὶ τῷ μονογενεῖ σου Υἱῳ, ἔi Unuia-Născut Fiului Tău καὶ τῷ Πνεύματί σου τῷ Ἀγίῳ· ἔi Duhului Tău celui Sfânt; ὑπὲρ πάντων, pentru toate, ὦν ἴσμεν, pe

⁴ Pentru că unii au nedumeririi văzând ἔi crezând că ἔν Sfântul Munte Athos răspunsul acesta nu se face „complet ca ἔν țară”, adică cu adaosul făcut târziu (la ruși ἔi români, iar uneori ἔi la greci): „este a ne închina Tatălui ἔi Fiului ἔi Sfântului Duh, Treimeἰ celei de ο ființă ἔi nedespărțită”, am fost nevoit să aduc lămuriri la sfârșitul lucrării.

care le știm καὶ ὧν οὐκ ἴσμεν, și pe care nu le știm, τῶν φανερῶν καὶ ἀφανῶν εὐεργεσιῶν, τῶν εἰς ἡμᾶς γεγενημένων. pentru binefacerile Tale cele arătate și cele nearătate, ce ni s-au făcut nouă. Εὐχαριστοῦμεν σοι Mulțumim Ție καὶ ὑπὲρ τῆς Λειτουργίας ταύτης, și pentru Liturghia aceasta, ἦν ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν δέξασθαι καταξίωσας pe care ai binevoit a o primi din mâinile noastre; καίτοι σοι παρεστήκασι χιλιάδες Ἀρχαγγέλων, deși stau înainte Ta mii de Arhangheli καὶ μυριάδες Ἀγγέλων, și zeci de mii de Ἴνγери, τὰ Χερουβεΐμ, καὶ τὰ Σεραφεΐμ, ἐξαπτέρυγα, πολύοματα, μετάρσια, πτερωτά. Heruvimii cei cu ochi mulți și Serafimii cei cu câte șase aripi, care se înalță zburând...

Preotul: Τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ἄδοντα, Cântare de biruință cântând, βοῶντα, κεκραγότα, καὶ λέγοντα, strigând, glas înalțând și grăind:

Strana: Ἄγιος, ἅγιος, ἅγιος, Sfânt, Sfânt, Sfânt, Κύριος Σαβωώθ, Domnul Savaot, πλήρης ὁ οὐρανὸς plin este cerul καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου. și pământul de slava Ta! Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, Osana întru cei de sus, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος binecuvântat este cel ce vine ἐν ὀνόματι Κυρίου. întru numele Domnului! Ὡσαννὰ ὁ ἐν τοῖς ὑψίστοις. Osana întru cei de sus!

Preotul: Μετά τούτων καὶ ἡμεῖς τῶν μακαρίων Δυνάμεων, Cu aceste fericite Puteri și noi, Δέσποτα φιλόνηρωπε, Stăpâne iubitorule de oameni, βοῶμεν strigăm καὶ λέγομεν și grăim: Ἄγιος εἶ Sfânt ești καὶ πανάγιος, și Preasfânt, Σὺ, καὶ ὁ μονογενὴς σου Υἱός, Tu și Unul-Născut Fiul Tău καὶ τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον. și Duhul Tău cel Sfânt. Ἄγιος εἶ καὶ πανάγιος, Sfânt ești și Preasfânt καὶ μεγαλοπρεπῆς ἡ δόξα σου și slava Ta este plină de măreție; ὃς τὸν κόσμον σου οὕτως ἠγάπησας, Căci Tu ai iubit lumea Ta atât de mult ὥστε τὸν Υἱόν σου τὸν μονογενῆ δοῦναι, încât pe Unul-Născut Fiul Tău L-ai dat, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν ca tot cel ce crede într-Însul μὴ ἀπόληται, să nu piară, ἀλλ' ἔχη ci să aibă ζωὴν αἰώνιον viață veșnică; ὃς ἐλθὼν, Și Acesta venind καὶ πᾶσαν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν οἰκονομίαν πληρώσας, și toată rânduiala cea pentru noi plinind, τῇ νυκτὶ, în noaptea ἧ παρεδίδοτο, μᾶλλον δὲ ἑαυτὸν παρεδίδοτο ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς, întru care a fost vândut și mai vartos Însuși pe Sine S-a dat pentru viața lumii, λαβὼν luând ἄρτον pâinea ἐν ταῖς ἀγίαις αὐτοῦ καὶ ἀχράντοις καὶ ἀμωμήτοις χερσίν, cu sfintele și preacuratele și fără prihană mâinile Sale, εὐχαριστήσας mulțumind καὶ εὐλογήσας, și binecuvântând, ἀγιάσας, sfințind κλάσας, frângând, ἔδωκε a dat τοῖς ἀγίοις Sfinților αὐτοῦ Σαῖ Μαθηταῖς Ucenici καὶ și Ἀποστόλοις, Apostoli, εἰπὼν zicând:

Preotul: Λάβετε, Luați, φάγετε, mâncați, τοῦτό μου ἐστὶ τὸ Σῶμα, acesta este Trupul Meu, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον, Care se frânge pentru voi εἰς

Clericii: Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul καὶ ἐλέησόν με. și mă miluiește.

Diaconul: Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸν ἅγιον Ἄρτον. Bindecuvântează, părinte (stăpâne), sfânta pâine!

Ὁ ἱερεὺς (ἀνιστάμενος σφραγίζει τρις τὸν ἅγιον Ἄρτον καὶ λέγει μυστικῶς): Preotul bindecuvântează peste Sfântul Agneț, zicând:

Καὶ ποιήσον τὸν μὲν Ἄρτον τοῦτον, Și fă, adică, pâinea aceasta, τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ σου. Cinstit Trupul Hristosului Tău.

Diaconul: Ἀμήν. Amin.

Diaconul arată spre Sfântul Potir și zice:

Εὐλόγησον, δέσποτα, τὸ ἅγιον Ποτήριον. Bindecuvântează, părinte (stăpâne), sfântul potir!

Preotul bindecuvântează sfântul potir, zicând:

Τὸ δὲ ἐν τῷ Ποτηρίῳ τούτῳ, Iar ceea ce este în Potirul acesta, τίμιον αἷμα τοῦ Χριστοῦ σου. Cinstit Sângele Hristosului Tău.

Diaconul: Ἀμήν. Amin.

Diaconul arată către amândouă Sfintele, și zice:

Εὐλόγησον, δέσποτα, ἀμφότερα τὰ ἅγια. Bindecuvântează-le, părinte, pe amândouă!

Preotul face odată semnul crucii asupra sfântului disc și asupra sfântului potir, zicând:

Μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί σου τῷ Ἁγίῳ. Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt.

Diaconul: Ἀμήν· Ἀμήν· Ἀμήν. Amin, Amin, Amin.

Preotul: Ὡστε γενέσθαι τοῖς μεταλαμβάνουσιν εἰς νῆψιν ψυχῆς, Pentru ca să fie celor ce se vor împărtăși, spre trezvia sufletului, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, spre iertarea (lăsarea) păcatelor, εἰς κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου σου Πνεύματος, spre împărtășirea cu Sfântul Tău Duh, εἰς Βασιλείας οὐρανῶν πλήρωμα, spre plinirea împărăției cerurilor, εἰς παρρησίαν τὴν πρὸς σέ, spre îndrăznirea cea către Tine, μὴ εἰς κρίμα ἢ εἰς κατάκριμα. iar nu spre judecată sau spre osândă.

Ἔτι προσφερόμέν σοι τὴν λογικὴν ταύτην λατρείαν, Încă aducem Ție această slujbă cuvântătoare ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει ἀναπαυσαμένων pentru cei adormiți întru credință: Προπατόρων, strămoși, Πατέρων, părinți, Πατριαρχῶν, patriarhi, Προφητῶν, proroci, Ἀποστόλων, apostoli, Κηρύκων, propovăduitori, Εὐαγγελιστῶν, evangheliști, Μαρτύρων, mucenici, Ὁμολογητῶν, mărturisitori, Ἐγκρατευτῶν pustiici καὶ παντὸς πνεύματος

δικαίου și pentru tot sufletul cel drept, ἐν πίστει τετελειωμένου. care s-a săvârșit întru credință.

Preotul: Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας, Mai ales pentru Preasfânta, ἀχράντου, curata, ὑπερευλογημένης, prea binecuvântata, ἐνδόξου, slăvita, Δεσποίνης ἡμῶν Stăpâna noastră Θεοτόκου de Dumnezeu Născătoarea, καὶ ἀειπαρθένου și pururea Fecioara Μαρίας. Maria.

Axionul Născătoarei de Dumnezeu

Strana: Ἄξιόν Vrednică ἐστὶν εἶτι ὡς ἀληθῶς cu adevărat μακαρίζειν Σε τὴν Θεοτόκον, să te fericim Născătoare de Dumnezeu, τὴν ἀειμακάριστον cea pururea fericită καὶ παναμώμητον și cu totul fără de prihană καὶ μητέρα și maica τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Dumnezeului nostru. Τὴν τιμιωτέραν τῶν Χερουβείμ, Ceea ce ești mai cinstită decât Heruvimii, καὶ ἐνδοξοτέραν și mai slăvită ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφείμ, fără de asemănare decât Serafimii, τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul l-ai născut, τὴν ὄντως Θεοτόκον pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu Σε μεγαλύνομεν. Te mărim.

Preotul: Ἐν πρώτοις, Ἰντᾶι μνήσθητι, pomenește, Κύριε, Doamne, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (δεῖνος) pe Arhiepiscopul nostru (N), ὃν χάρισαι ταῖς ἀγίαις σου Ἐκκλησίαις pe care-l dăruiește sfintelor Tale Biserici ἐν εἰρήνῃ, în pace, σῶον, întreg, ἔντιμον, cinstit, ὑγιᾶ, sănătos, μακροημερεύοντα, îndelungat în zile, καὶ ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας. și drept învățând cuvântul adevărului Τᾶυ.

Diaconul: Καὶ ὃν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει, καὶ πάντων καὶ πασῶν. Și pe toți cei pe care fiecare îi poartă în cugeul său, pe toți și pe toate.

Strana: Καὶ πάντων καὶ πασῶν. Pe toți și pe toate.

Preotul: Καὶ δὸς ἡμῖν Și ne dă nouă ἐν ἐνὶ στόματι cu (în) o gură καὶ μιᾷ καρδίᾳ, și o inimă, δοξάζειν, a slăvi, καὶ ἀνυμνεῖν și a cânta τὸ πάντιμον preacinstitul καὶ μεγαλοπρεπὲς și de mare cuviință ὄνομά σου, numele Τᾶυ, τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, νῦν, καὶ αἰεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Preotul: Καὶ ἔσται Și să fie τὰ ἔλεη milele τοῦ Μεγάλου Marelui Θεοῦ, Dumnezeu, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, și Mântuitorului nostru Iisus Hristos μετὰ πάντων ὑμῶν. cu voi cu toți.

Strana: Καὶ μετὰ τοῦ πνεύματός σου. Și cu duhul tău.

Ectenia de dinaintea Rugăciunii Domnești

Diaconul: Πάντων τῶν Ἁγίων Pe toți sfinții μνημονεύσαντες, pomenindu-i, ἔτι, καὶ ἔτι, iară și iară, ἐν εἰρήνῃ cu (în) pace τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Domnului să ne rugăm.

Strana: Κύριε, Doamne ἐλέησον. miluiește.

Diaconul: Ὑπὲρ Pentru τῶν προσκομισθέντων καὶ ἁγιασθέντων τιμίων Δώρων Cinstitele Daruri ce s-au adus și s-au sfințit, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Domnului să ne rugăm.

Ὅπως Ca ὁ φιλόανθρωπος Iubitorul de oameni Θεὸς ἡμῶν, Dumnezeul nostru, ὁ προσδεξάμενος αὐτὰ Cel ce le-a primit pe Dânsule εἰς τὸ ἅγιον ἴν σῆντὺλ καὶ ὑπερουράνιον și cel mai presus de ceruri καὶ νοερὸν αὐτοῦ Θουσιαστήριον, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς, și duhovnicescul Său jertfelnic, ἴντρου miros de bună mireasmă duhovnicească, ἀντικαταπέμψη ἡμῖν să ne trimită nouă τὴν θείαν χάριν, dumnezeiescul har καὶ τὴν δωρεάν și darul τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Σῆντὺλ Duh τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Domnului să ne rugăm.

Ὑπὲρ Iper Pentru τοῦ ρυσθῆναι tu ristine ca să fim izbăviți (izbăvirea) ἡμᾶς imas noi (noastră), ἀπὸ apo de πάσης pasis tot θλίψεως, thlipseos, necazul, ὀργῆς, orghis, mânia, κινδύνου kindinon primejdia καὶ ke și ἀνάγκης, ananghis, nevoia, τοῦ Κυρίου tu Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Ἀντιλαβοῦ, Andilavu Apără, σῶσον, soston mântuiește, ἐλέησον eleison miluiește καὶ ke și διαφύλαξον ἡμᾶς, diafilaxon imas ne păzește pe noi, ὁ Θεός, o Theos, Dumnezeule, τῆ σῆ χάριτι. ti si hariti. cu harul Tău.

Diaconul: Τὴν ἡμέραν Tin imeran Ziua πᾶσαν, pasan, toată τελείαν, telian, desăvârșită, ἁγίαν, aghian, sfântă, εἰρηνικὴν irinikin ἴν pace καὶ ἀναμάρτητον, ke anamartiton, și fără de păcat, παρὰ τοῦ Κυρίου para tu Kiriu la Domnul αἰτησώμεθα. etisometha. să cerem.

Strana: Παράσχου Κύριε. Dă Doamne. *(Acum și la următoarele ectenii de cerere)*

Diaconul: Ἄγγελον εἰρήνης, Ἰnger de pace, πιστὸν ὁδηγόν, credincios ἴνδρεπτάτορ, φύλακα τῶν ψυχῶν pǎzitor al sufletelor καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, și al trupurilor noastre, παρὰ τοῦ Κυρίου, la Domnul αἰτησώμεθα. să cerem.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν Iertarea și lăsarea păcatelor καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, și greșelilor noastre, παρὰ τοῦ Κυρίου, la Domnul αἰτησώμεθα. să cerem.

Τὰ καλὰ Cele bune καὶ συμφέροντα și de folos ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, sufletelor noastre, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, și pace lumii, παρὰ τοῦ Κυρίου, la

Domnul αἰτησώμεθα. să cerem.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν Cealaltă vreme a vieții noastre ἐν εἰρήνῃ ἰn pace καὶ μετάνοιᾳ ἐκτελέσαι, și ἰntru pocăință a o săvârși, παρὰ τοῦ Κυρίου, la Domnul αἰτησώμεθα. să cerem.

Χριστιανὰ τὰ τέλη Sfârșit creștinesc τῆς ζωῆς vieții ἡμῶν, noastre, ἀνώδυνα, fără durere, ἀνεπαίσχυντα, neînfruntat, εἰρηνικά, ἰn pace καὶ καλὴν ἀπολογία, și răspruns bun, τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ Βήματος τοῦ Χριστοῦ la ἰnfrișătoarea judecată a lui Hristos, αἰτησώμεθα. să cerem.

Τὴν ἐνότητα τῆς Πίστewς⁷, Tin enotita tis Pisteos, Unitatea credinței, καὶ τὴν κοινωνίαν ke tin kinonian și ἰmpărtășirea **τοῦ Ἁγίου Πνεύματος tu Aghiu Pnevματος Sfântului Duh αἰτησάμενοι, etisameni, cerând, ἑαυτοὺς eaftus** pe noi ἰnșine **καὶ ἀλλήλους ke alilus** și unii pe alții **καὶ πᾶσαν ke pasan** și toată **τὴν ζωὴν tin zoin** viața **ἡμῶν, imon,** noastră **Χριστῶ τῷ Θεῶ Hristo to Theo** lui Hristos Dumnezeu **παραθώμεθα. parathometha.** să o dăm.

Strana: Σοί, Κύριε. Ție, Doamne.

Rugăciunea de dinaintea Rugăciunii Domnești

Preotul: Σοὶ παρακατατιθέμεθα τὴν ζωὴν ἡμῶν ἅπασαν καὶ τὴν ἐλπίδα, Δέσποτα φιλάνθρωπε· καὶ παρακαλοῦμεν σε, καὶ δεόμεθα, καὶ ἰκετεύομεν. Καταξίωσον ἡμᾶς μεταλαβεῖν τῶν ἐπουρανίων σου καὶ φρικτῶν Μυστηρίων ταύτης τῆς Ἱεράς καὶ πνευματικῆς Τραπεζῆς, μετὰ καθαροῦ συνειδότος, Ție, Stăpâne, Iubitorule de oameni, Ți ἰncredințăm toată viața și nădejdea noastră și cerem și ne rugăm și cu umilință cădem ἰnaintea Ta: ἰnvrednicește-ne să ne ἰmpărtășim cu cuget curat, cu cereștile și ἰnfrișătoarele Tale Taine ale acestor sfinte și duhovnicești mese, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, spre lăsarea păcatelor, εἰς συγχώρισιν πλημμελημάτων, spre iertarea greșelilor, εἰς Πνεύματος Ἁγίου κοινωνίαν, spre ἰmpărtășirea cu Sfântul Duh, εἰς Βασιλείας οὐρανῶν κληρονομίαν, spre moștenirea ἰmpărăției cerurilor, εἰς παρρησίαν τὴν πρὸς σέ, spre ἰndrăznirea cea către Tine, μὴ εἰς κρίμα, iar nu spre judecată, ἢ εἰς κατάκριμα. sau spre osândă.

Cu glas tare preotul zice ecfonisul:

Preotul: Καὶ ἰn καταξίωσον ἡμᾶς, ne ἰnvrednicește pe noi, Δέσποτα, Stăpâne, μετὰ παρρησίας cu ἰndrăznire ἀκατακρίτως, fără de osândă, τολμᾶν să cutezăm ἐπικαλεῖσθαι σέ a Te chema pe Tine τὸν ἐπουράνιον Θεὸν Dumnezeu cel ceresc Πατέρα, Tată, καὶ λέγειν. și a zice:

⁷ Pentru că nu a fost tradusă tocmai corect și pentru că acum este greșit ἰnțeleasă de mulți această cerere am adus lămuriri la sfârșitul lucrării.

Rugăciunea Domnească

Πάτερ ἡμῶν Tatăl nostru, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· Care ești în ceruri, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· sfințească-se numele Tău, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου· vie împărăția Ta, γενηθήτω τὸ θέλημά σου, facă-se voia Ta, ὡς ἐν οὐρανῷ, precum în cer καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. așa și pe pământ. Τὸν ἄρτον ἡμῶν Pâinea noastră τὸν ἐπιούσιον cea spre ființă δὸς ἡμῖν σήμερον· dă-ne-o nouă astăzi; καὶ ἄφες ἡμῖν și ne iartă nouă τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, greșelile noastre, ὡς καὶ ἡμεῖς precum și noi ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· iertăm greșitorilor noștri; καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς și nu ne duce pe noi εἰς πειρασμόν, în ispită, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ci ne izbăvește ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. de cel viclean.

Preotul: Ὅτι σοῦ ἐστιν Că a Ta este ἡ Βασιλεία, Împărăția, καὶ ἡ δύναμις și puterea καὶ ἡ δόξα, și slava, τοῦ Πατρός Tatălui καὶ τοῦ Υἱοῦ și Fiului καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, și Sfântului Duh, νῦν, acum καὶ αἰεὶ, și pururea καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας și în vecii τῶν αἰώνων. vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Preotul: Εἰρήνη πᾶσι. Pace tuturor.

Strana: Καὶ τῷ πνεύματί σου. Și duhului tău.

Diaconul: Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν Capetele voastre τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν. Domnului să le plecați.

Strana: Σοὶ, Κύριε. Ție, Doamne.

Preotul: Εὐχαριστοῦμέν σοι, Mulțumim Ție, Βασιλεῦ ἀόρατε, Împărate nevăzut, ὁ τῆ ἀμετρήτῳ σου δυνάμει τὰ πάντα δημιουργήσας, Cel ce toate le-ai făcut cu puterea Ta cea nemăsurată καὶ τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου și cu mulțimea milei Tale ἐξ οὐκ ὄντων εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα παραγαγών. din neființă la ființă toate le-ai adus. Αὐτός, Ἰνсуți, Δέσποτα, Stăpâne, οὐρανόθεν ἔπιδε ἐπὶ τοὺς ὑποκεκλικότας σοι τὰς ἐαυτῶν κεφαλὰς· caută din cer spre cei ce și-au plecat Ție capetele lor; οὐ γὰρ ἔκλιναν σαρκὶ καὶ αἵματι, că nu le-au plecat trupului și sângelui, ἀλλὰ σοὶ, ci Ție, τῷ φοβερῷ Θεῷ. înfricoșătorului Dumnezeu. Σὺ οὖν, Δέσποτα, Tu deci, Stăpâne, τὰ προκείμενα πᾶσιν ἡμῖν cele puse înainte nouă tuturor, εἰς ἀγαθὸν ἐξομάλισον, spre bine le întocmește, κατὰ τὴν ἐκάστου ἰδίαν χρείαν· după trebuința deosebită a fiecăruia: τοῖς πλέουσι σύμπλευσον· τοῖς ὁδοιποροῦσι συνόδευσον· cu cei ce călătoresc pe ape, pe uscat și prin aer împreună călătorește, τοὺς νοσοῦντας ἴασαι, pe cei bolnavi îi tămăduiește, ὁ ἱατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωματῶν ἡμῶν. Cel ce ești doctorul sufletelor și al trupurilor noastre.

Preotul: Χάριτι, Cu harul καὶ οἰκτιρμοῖς, și cu îndurările καὶ φιλανθρωπία și cu iubirea de oameni τοῦ μονογενοῦς σου Υἱοῦ, a Unuia-Născut Fiului Tău, μεθ' οὗ εὐλογητὸς εἶ, cu Care ești binecuvântat, σὺν τῷ

παναγίω, împreună cu Preasfântul και ἀγαθῶ, și bunul και ζωοποιῶ σου Πνεύματι, și de viață făcătorul Τάυ Duh, νῦν, και ἀεί, acum și pururea και εἰς τοὺς αἰῶνας și ἰν vecii τῶν αἰῶνων. vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Diaconul: Πρόσχωμεν. Să luăm aminte...

Preotul: Τὰ Ἅγια τοῖς Ἁγίοις. Sfintele, sfintilor.

Strana: Εἷς Ἅγιος, Unul Sfânt, εἷς Κύριος, unul Domn, Ἰησοῦς Χριστός, Iisus Hristos, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός. Ἀμήν. ἰνtru slava lui Dumnezeu-Tatăl. Amin.

Sfânta Împărtășanie

Strana: Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν. Lăudați-l pe Domnul din ceruri. Ἀλληλούϊα. Alilulia.

Diaconul: Μετὰ φόβου Θεοῦ, Cu frica lui Dumnezeu, πίστεως, cu credință και ἀγάπης și cu dragoste προσέλθετε. să vă apropiați.

Strana: Ἀμήν. Ἀμήν. Ἀμήν. Amin. Amin. Amin. Εὐλογημένος Binecuvântat este ὁ ἐρχόμενος Cel ce vine ἐν ὀνόματι ἰν numele Κυρίου. Domnului.

Preotul: Σῶσον, Mântuieste, ὁ Θεός, Dumnezeule, τὸν λαόν σου, poporul Τάυ και εὐλόγησον și binecuvântează τὴν κληρονομίαν σου. moștenirea Ta.

Strana: Θεὸς Κύριος Dumnezeu este Domnul και și ἐπέφανεν s-a arătat ἡμῖν. nouă! Εἶδομεν Am văzut τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, lumina cea adevărată, ἐλάβομεν am primit Πνεῦμα ἐπουράνιον, Duhul cel ceresc, εὔρομεν πίστιν ἀληθῆ, am aflat credința cea adevărată, ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες: nedespărțitei Treimi ἰnchinându-ne; αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσεν. că Aceasta ne-a mântuit pe noi.

În timpul cântării, preotul pune sfântul potir pe sfântul antimis și diaconul pune ἰn sfântul potir celelalte părțicele de pe sfântul disc.

Preotul tămâiază Sfintele Daruri de trei ori, zicând:

Preotul: Ὑψώθητι Ἰnalță-Te ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, peste ceruri, ὁ Θεός, Dumnezeule, και ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν și peste tot pământul ἢ δόξα Σου slava Ta (de trei ori). (Ps. 56.6)⁸.

Preotul: Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν. Binecuvântat este Dumnezeul nostru...

Preotul: Πάντοτε: Totdeauna; νῦν, και ἀεί, και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. acum și pururea și ἰn vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν. Ἀμήν. Ἀμήν. Amin. Amin. Amin. Εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν

⁸ Pentru că acum se găsesc să spună unii „clericii”: „După rostirea acestor cuvinte se ἰnalță Hristos din Sfântul Potir și ce rămâne nu mai sunt Trupul și Sângele Lui” am fost nevoit să dau o lămurire la sfârșit.

καὶ εἰς ζωὴν τὴν αἰώνιον. Spre lăsarea păcatelor și spre viață veșnică.

Πληρωθήτω Ἡμεῖς τὸ στόμα ἡμῶν gurile noastre αἰνέσεώς Σου, de lauda Ta, Κύριε, Doamne, ὅπως ὑμνήσωμεν τὴν δόξαν Σου, ca să laudăm slava Ta, ὅτι ἠξίωσας ἡμᾶς că ne-ai învrednicit pe noi μετασχεῖν, să ne împărtășim τῶν θείων, cu dumnezeieștile, ἁγίων, sfintele, ἀθανάτων nemuritoarele, καὶ ἀχράντων Σου μυστηρίων· și preacuratele Tale Taine; στήριξον ἡμᾶς întărește-ne pe noi ἐν τῷ Σῷ ἁγιασμῷ, întru sfințenia Ta, ὅλην τὴν ἡμέραν toată ziua μελετᾶν τὴν δικαιοσύνην Σου. să ne învățăm dreptatea Ta. Ἀλληλούϊα. Ἀλληλούϊα. Ἀλληλούϊα. Alilulia. Alilulia, Alilulia!

Ectenia de mulțumire

Diaconul: Ὅρθοί· Drepti; μεταλαμβάνοντες τῶν θείων, primind dumnezeieștile, ἁγίων, sfintele, ἀχράντων, preacuratele, ἀθανάτων, nemuritoarele, ἐπουρανίων, cereștile καὶ ζωοποιῶν, și de viață făcătoare, φρικτῶν înfricoșătoare τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων, lui Hristos Taine, ἄξιως cu vrednicie εὐχαριστήσωμεν să mulțumim τῷ Κυρίῳ. Domnului.

Strana: Κύριε, Doamne ἐλέησον. miluiește (*de trei ori*).

Diaconul: Ἀντιλαβοῦ, Andilavu Apără, σῶσον, soston mântuieste, ἐλέησον eleison miluiește καὶ ke și διαφύλαξον ἡμᾶς, diafilaxon imas ne păzește pe noi, ὁ Θεός, o Theos, Dumnezeule, τῇ σῆ χάριτι. ti si hariti. cu harul Tău.

Strana: Κύριε, Doamne ἐλέησον. miluiește (*de trei ori*).

Diaconul: Τὴν ἡμέραν Tin imeran Ziua πᾶσαν, pasan, toată τελείαν, telian, desăvârșită, ἁγίαν, aghian, sfântă, εἰρηνικὴν irinikin ἐν pace καὶ ἀναμάρτητον, ke anamartiton, și fără de păcat, παρὰ τοῦ Κυρίου para tu Kiriu la Domnul αἰτησώμεθα. etisometha. să cerem.

Strana: Σοὶ, Κύριε. Ție, Doamne.

Preotul: Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός ἡμῶν, Că Tu ești sfințirea noastră καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, și Ție slavă înălțăm, τῷ Πατρί, καὶ τῷ Υἱῷ, καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Preotul: Ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν. Cu pace să ieșim.

Strana: Ἐν ὀνόματι Κυρίου. Întru numele Domnului.

Diaconul: Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν. Domnului să ne rugăm.

Strana: Κύριε, Doamne ἐλέησον. miluiește. (*de 3 ori*) Εὐλόγησον...

Rugăciunea amvonului

Preotul: Ὁ εὐλογῶν τοὺς εὐλογοῦντάς σε, Κύριε, Cel ce binecuvântezi pe cei ce Te binecuvântează, Doamne, καὶ ἁγιάζων și sfințești τοὺς ἐπὶ σοὶ

πεποιθότας, pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, σῶσον τὸν λαόν σου, mântuieste poporul Tău και εὐλόγησον și binecuvântează τὴν κληρονομίαν σου· moștenirea Ta; τὸ πλήρωμα plinirea τῆς Ἐκκλησίας σου Bisericii Tale φύλαξον, o păzește, ἀγίασον sfințește τοὺς ἀγαπῶντας pe cei ce iubesc τὴν εὐπρέπειαν podoaba τοῦ Οἴκου σου. casei Tale. Σὺ αὐτοὺς Tu pe aceștia ἀντιδόξασον îi preaslăvește τῇ θείκῃ σου δυνάμει, cu dumnezeiască puterea Ta, και μὴ ἐγκαταλίπης ἡμᾶς și nu ne lăsa pe noi τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ. cei ce nădăjduim întru Tine. Εἰρήνην Pace τῷ κόσμῳ σου lumii Tale δώρησαι, dăruiește, ταῖς Ἐκκλησίαις σου, Biseriilor Tale, τοῖς Ἱερεῦσι, Preoților, τοῖς Ἄρχουσιν ἡμῶν, *(aici se pomenește Cărmuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod)* Începătorilor noștri, τῷ Στρατῷ, Armatei, και παντὶ τῷ Λαῷ σου. și la tot Poporul Tău. Ὅτι πᾶσα δόσις ἀγαθή, Că toată darea cea bună και πᾶν δῶρημα τέλειον, și tot darul desăvârșit ἄνωθεν ἔστι de sus este καταβαῖνον pogorând ἐκ σοῦ de la Tine τοῦ Πατρός Πάριτελε τῶν φῶτων luminilor; και σοὶ τὴν δόξαν, și Ție slavă, και εὐχαριστίαν, și mulțumire, και προσκύνησιν și închinăciune ἀναπέμπομεν, înălțăm, τῷ Πατρὶ, και τῷ Υἱῷ, και τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν, και ἀεὶ, και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Strana: Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου Fie numele Domnului εὐλογημένον binecuvântat ἀπὸ τοῦ νῦν de acum και ἕως τοῦ αἰῶνος. și până în veac. *(de 3 ori)*

Diaconul: **Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.** Tu Kiriu deithomen. Domnului să ne rugăm.

Strana: Κύριε, Doamne ἐλέησον. miluiește.

Preotul: Εὐλογία Κυρίου Binecuvântarea Domnului και ἔλεος αὐτοῦ și mila Lui ἔλθοι ἐφ' ὑμᾶς, peste voi toți τῇ αὐτοῦ θείᾳ χάριτι cu al Său har και φιλανθρωπία și cu a Sa iubire de oameni, πάντοτε, totdeauna, νῦν, και ἀεὶ, και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. acum și pururea și în vecii vecilor.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Otpustul

Preotul: Δόξα σοι, Slavă Ție, Χριστέ ὁ Θεός, Hristoase Dumnezeule, ἡ ἐλπίς nădejdea ἡμῶν, noastră, δόξα σοι. slavă Ție.

Strana: Δόξα Πατρὶ και Υἱῷ και Ἁγίῳ Πνεύματι. Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Και νῦν και ἀεὶ και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Κύριε, Doamne ἐλέησον. miluiește. *(de 3 ori)* (Δέσποτα ἅγιε) εὐλόγησον. (Stăpâne sfinte) binecuvântează.

Preotul: (Ὁ Ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν) Cel ce a înviat din morți...; *iar de nu*

va fi duminică zice. Χριστός ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, Hristos, Adevăratul Dumnezeu nostru, ταῖς πρεσβείαις τῆς Παναχράντου, καὶ Παναμώμου Ἁγίας αὐτοῦ Μητρὸς, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Sale, Δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ Σταυροῦ· cu puterea cinstitei și de viață făcătoarei Cruci; προστάσιαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων Δυνάμεων Ἀσωμάτων, cu apărarea cistitelor cereștilor fără de trupuri puteri, ἰκεσίαις τοῦ τιμίου, cu mijlocirile cinstitului, ἐνδόξου, slăvitului, Προφήτου Proorocului Προδρόμου, Întemeriătorului καὶ Βαπτιστοῦ și Botezătorului Ἰωάννου, Ioan, τῶν ἁγίων, ἐνδόξων καὶ πανευφήμεων Ἀποστόλων, Sfinților, slăviților și întru tot laudașilor Apostoli, τῶν ἐν Ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν cu ale Sfinților Părinților noștri καὶ οἰκουμενικῶν și ai lumii Διδασκάλων Dascăli καὶ Ἱεραρχῶν, și Ierarhi, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Vasile cel Mare, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, Grigorie Teologul, καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, și Ioan Gură de Aur, Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου, Atanasie și Chiril, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Ioan cel Milostiv, Πατριάρχων Ἀλεξανδρείας· Patriarhul Alexandriei; Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις, Nicolae al Mirelor, Σπυριδώνος Spiridon Ἐπισκόπου Episcopul Τριμυθοῦντος Trimitundeii τοῦ θαυματουργοῦ· făcătorul de minuni, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων Μαρτύρων· cu ale sfinților slăviților și bunilor biruitori Mucenici; τοῦ ἁγίου (τοῦ Ναοῦ)· cu ale Sfântului (N) (*al cărui hram îl poartă biserica*); τῶν Ὁσίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν· cu ale Cuvioșilor și purtătorilor de Dumnezeu Părinți ai noștri; τοῦ ἁγίου (τῆς ἡμέρας) οὔ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν, ale Sfântului (zilei), a cărui pomnire o săvârșim, τῶν ἁγίων καὶ δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης, ale Sfinților și dreπților dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana, τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου οὔ τὴν θείαν Μυσταγωγίαν ἐπετελέσαμεν· cu ale celui între sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului; a cărui Dumnezeuască Liturghie am săvârșit, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, și ale tuturor Sfinților, ἐλεῆσαι să ne miluiască καὶ σῶσαι ἡμᾶς, și să ne mântuiască pe noi, ὡς Ἀγαθὸς ca un bun καὶ Φιλάνθρωπος, ke și de oameni iubitor, καὶ Ἐλεήμων Θεός. și milostiv Dumnezeu.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Preotul: Δι' εὐχῶν Pentru rugăciunile τῶν Ἁγίων Sfinților Πατέρων Părinților ἡμῶν· noștri; Κύριε Doamne Ἰησοῦ Χριστέ, Iisuse Hristoase, ὁ Θεός, Dumnezeule, ἐλέησον miluiește-ne καὶ σῶσον ἡμᾶς. și ne mântuieste pe noi.

Strana: Ἀμήν. Amin.

Cuvânt lămuritor

Văzând că mulți sunt aceia care au nedumeriri, unii nu cercetează, dar în schimb, se grăbesc să-și dea cu părerea și învinuiesc pe nedrept, se smintesc și smintesc pe aproapele lor, cu privire la unele locuri din Dumnezeiasca Liturghie, m-am găsit nevoit să adun aici câteva mărturii vrednice de crezare făcute de Părinți iubitori de adevăr.

Cele cu privire la cererea de la *Ectenia mare*:

Ἦπερ Iper Pentru τῆς tis εἰρήνης irinis pacea τοῦ tu σύμπαντος simbandos κόσμου, cosmu, a toată lumea, εὐσταθείας evstathias bună starea (statornicia) τῶν ton ἁγίων agion sfintelor τοῦ tu Θεοῦ Theu lui Dumnezeu Ἐκκλησιῶν Eklision Biserici καὶ ke și τῆς tis τῶν ton πάντων pandon ἐνώσεως, enoseos pentru unirea tuturor, τοῦ tu Κυρίου Kiriu Domnului δεηθῶμεν. deithomen. să ne rugăm.

Părintele Florin Botezan explică în *Duhul Adevărului* această cerere și zice:

„Pentru pacea a toată lumea ... - pacea lui Hristos să cuprindă întreaga lume, sălășluindu-se în inimile tuturor, pentru ca toți să se bucure de cunoașterea Împărăției lui Dumnezeu.

Pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu Biserici ... - Biserica este una pentru că Adevărul este Unul și este Hristos iar Hristos are un singur Trup, o singură Mireasă. Credem și mărturisim că această unică Biserică este Biserica Ortodoxă care ființează în lume în chipul Bisericilor Ortodoxe locale. „Biserica locală ca entitate având un statut eclesiologic plinar este dioceză episcopală”. Bisericile locale trebuie să se afle în comuniune deplină între ele. Această comuniune, pe lângă mărturisirea aceleiași credințe și existența unor structuri care facilitează comuniunea, se manifestă în aceea că problemele și preocupările tuturor Bisericilor locale fac obiectul rugăciunilor și responsabilității active ale fiecărei Biserici locale în parte. În acest sens, în ectenia mare, ne rugăm ca Bisericile Ortodoxe locale să aibă starea cea bună înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor **mărturisindu-L pe Hristos și Împărăția Sa.**

Și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm !- Departe de a fi o rugăciune „ecumenică” pentru unirea diverselor confesiuni creștine (textul grecesc este clar în această privință), cererea se referă la unirea „fiilor lui Dumnezeu cei împrăștiati” (Ioan 11, 52) în Biserică pentru „ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și

aceștia în Noi să fie una, ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis” (Ioan 17, 21)⁹.

Și Părintele Petru Pruteanu arată că cererea pentru „Unirea tuturor sfintelor lui Dumnezeu Biserici” nu este nici pe departe o cerere cu substrat ecumenist, așa cum au înțeles-o unii. Din moment ce Bisericile se numesc „sfintele lui Dumnezeu Biserici”, este clar că e vorba doar de Biserica Ortodoxă „răspândită în întreaga lume” așa cum se exprimau Sfinții Părinți, adică de Bisericile Ortodoxe locale¹⁰.

Deci, această cerere este limpede, ne rugăm „Pentru pacea a toată lumea”... pentru ca toți să se bucure de cunoașterea Împărăției lui Dumnezeu”, adică, liniștiți fiind oamenii, neînșelați, netulburați de patimi și războaie să-și poată da seama cei cu ei și să vină la cunoaștința lui Dumnezeu în „sfintele lui Dumnezeu Biserici”, în Biserica Ortodoxă.

Vedem că după această cerere: „Pentru pacea a toată lumea,” avem virgulă, dar, după cererea: „Pentru bunăstarea (statornicia) sfintelor lui Dumnezeu Biserici” nu mai avem virgulă. Așadar, „bunăstarea (statornicia) sfintelor lui Dumnezeu Biserici” înseamnă tocmai „unirea tuturor” prin credința și în credința Bisericii Ortodoxe, ajungerea tuturor la „unitatea credinței” prin Ea, în Ea.

Aceasta este cererea Mântuitorului, Capul Bisericii, pentru Biserică, în rugăciunea Sa Arhierescă. Pentru bunăstarea Bisericii - Trupul Său – Biserica Ortodoxă și pentru unirea tuturor în Ea se roagă Domnul, zicând: „Și nu numai pentru aceștia (apostoli) Mă rog, ci și pentru cei ce vor crede întru Mine prin cuvântul lor; ca toți una să fie; precum Tu, Părinte, întru Mine, și Eu întru Tine, ca și aceștia întru Noi una să fie; ca să creadă lumea că Tu M-ai trimis” (Ioan 17, 20-21).

Pentru aceasta S-a pogorât Duhul Sfânt, ὅτε τοῦ πῦρὸς τὰς γλώσσας διένειμεν (ὁ Ὑψιστος), εἰς ἐνότητα πάντας ἐκάλεσε *că împărțind Limbi de Foc (Cel Preaînalt), la (în) unitate pe toți l-a chemat*¹¹.

Acesta este scopul Bisericii, arătat cel mai clar de Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Efeseni.

Domnul nostru Iisus Hristos, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu este „Cel ce S-a pogorât, Acela este care S-a și suit mai presus de toate cerurile, ca să umple toate. Și Acela a dat pe unii apostoli, iar pe alții proroci, iar pe alții, evangheliști, iar pe alții păstori și dascăli, spre săvârșirea sfinților spre lucrul slujbei, spre zidirea trupului lui Hristos, până ce vom ajunge toți εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως *la (în) unitatea credinței și a cunoaștinței*

⁹ Părintele Florin Botezan, Explicarea Sfintei Liturghii.

¹⁰ Ieromonah Petru Pruteanu, Liturgia Ortodoxă, Istorie și actualitate, Ed. a 2-a, rev. – București, Editura Sofia, 2013, Nota23, p. 224.

¹¹ Vezi Condacul Praznicului Cincizecimii.

Fiului lui Dumnezeu, întru bărbat desăvârșit, la măsura vârstei plinirii lui Hristos, ca să nu mai fim prunci, învăluindu-ne și purtându-ne de tot vântul învățăturii întru amăgitura oamenilor, întru viclesug spre meșteșugirea înșelăciunii; ci adevărați fiind întru dragoste, să creștem toate întru El, Care este Capul, Hristos, din care tot trupul potrivit alcătuindu-se și încheindu-se prin toată pipăirea dării, după lucrare întru măsura fiecărui mădular, face creșterea trupului spre zidirea Sa singur (însuși) întru dragoste” (Efes. 4, 10-16).

Așadar, este arătat luminat, că unirea tuturor se poate realiza numai în unitatea Bisericii Ortodoxe - Trupul lui Hristos. Nu este nevoie de refacerea unității Bisericii, nu este nevoie de refacerea unității credinței, aceasta a fost, este și va fi nezdruncinată în Biserică – Trupul lui Hristos (Matei 16, 18; Cf. Înț. de credință Ortodoxă, întreb 261, p 154). Al nostru, al tuturor, este numai a veni întru această unitate. Pentru ca să ajungem la ea ne rugăm, *pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră, suntem chemați, lui Hristos Dumnezeu să o dăm. Amin.*

Cele cu privire la cererea:

Τὴν ἐνότητα τῆς Πίστεως, Tin enotita tis Pisteos, Unitatea credinței, και τὴν κοινωνίαν ke tin kinonian și împărtășirea τοῦ Ἁγίου Πνεύματος tu Aghiu Pnevmatos Sfântului Duh αἰτησάμενοι, etisameni, cerând, ἑαυτοὺς eafthus pe noi înșine και ἀλλήλους ke alilus și unii pe alții και πᾶσαν ke pasan și toată τὴν ζῶν tin zoin viața ἡμῶν, imon, noastră Χριστῷ τῷ Θεῷ Hristo to Theo lui Hristos Dumnezeu παραδώμεθα. parathometha. să o dăm.

Τὴν ἐνότητα se traduce cu „unitatea”, nu cu „unirea”. Părintele Petru Pruteanu arată că este „o situație diferită față de ectenia mare, unde avem ἐνώσεως = unire („unirea tuturor”). Se pare că greșeala de traducere a acestui text a fost preluată din limba slavonă. În *Slujebnicele* vechi de până la NIKON întâlnim adesea o variantă ceva mai bună, deși mai corect ar fi fost *unitate*. Atunci însă când slavi au tradus cu *unire* și românii au fost tentați să procedeze la fel, cu excepția lui DOSOFTEI, care folosește cuvântul *uniciumea*, ce-i drept, chiar și atunci când ar trebui „unire”.

Dogmatic nu putem să cerem *împărtășirea Sfântului Duh*, dacă nu am ajuns mai întâi la *unitatea credinței* – credința având aici sensul de *adevăr mărturisit*, nu de virtute morală¹².

Deci, această cerere este precum cea despre care am cercetat mai înainte, ea nu se face în duh ecumenist, nu se face după cum găsim „explicat” de unii. Ei spun că „îi cerem lui Dumnezeu să ne dăruiască și *unitatea de credință*... Biserica lui Hristos, cea una, sfântă, sobornicească și apostolească, se menține dezbinată și fărâmițată până în ziua de astăzi.

¹² Ibidem, Nota 3, p. 255.

Mișcarea ecumenistă și-a propus refacere unității bisericești.... Unitatea Bisericii nu e posibilă fără refacerea unității de credință, aceea care a existat pe durata primului mileniu...”.

Biserica este trupul pe care Hristos l-a primit de la Maica Domnului și la îndumnezeit (Ioan 2, 21). Noi prin unire cu Hristos, în credința Bisericii-Trupul Său, devenim mădulare ale Bisericii (Rom. 12, 4-5; Efes. 5, 30-31). Biserica nu poate fi dezbinată de nimeni (Matei 16, 18). Unitatea Bisericii este mai presus de fire (Ioan 17, 21; Cf. Înv. de credință Ortodoxă, întreb 261, p 154). Nu este nevoie de refacerea unității credinței Bisericii, ci noi toți avem nevoie să ajungem la unitatea credinței Ei în Ea (Efeseni 4, 10-13). Tăgăduirea unității Bisericii înseamnă tăgăduirea veniri lui Hristos în trup și a Dumnezeirii Lui (Ioan 17, 21-23; I Ioan 4, 1-3), lepădare de credință, lucrarea „*duhului lui Antihrist*” (Ioan 17, 21-23; I Ioan 4, 3; II Tes. 2, 3-12).

Această cerere pentru „*Unitatea credinței și părtășia Sfântului Duh...*”, din *Liturghia credincioșilor*, nu se face pentru cei din afara Bisericii, nu se face pentru „unirea credințelor”, nici pentru catehumeni (cei chemați, care se pregătesc să primească Botezul), deoarece pentru ei se roagă Biserica, la timpul potrivit, la sfârșitul *Liturghiei catehumenilor*, când sunt trimiși din biserică prin cuvintele: „*cei chemați ieșiți*”. Pentru că nu sunt botezați, aceștia nu se pot uni cu Hristos.

„Sfântul Ioan Gură de Aur, scrie Părintele Florin Botezan, arată că catehumenii nu răspund la cererile ecteniei și sunt trimiși apoi din biserică înainte de începerea Liturghiei euharistice (a credincioșilor) deoarece ei, nefiind botezați, sunt în afara cămărilor împărătești, rugăciunea lor nu este cea a lui Hristos (Ioan 14, 13), nu au libertate filială și trebuie ca alții să le fie mijlocitori¹³”¹⁴.

Pentru catehumeni (cei chemați, cei care se pregătesc pentru Sfântul Botez) s-a zis, la timpul potrivit:

„*Cei credincioși, pentru cei chemați să ne rugăm, ca Domnul să-i miluiască pe dânșii. Să-i învețe pe dânșii cuvântul adevărului. Să le descopere lor Evanghelia dreptății. Să-i unească pe dânșii cu Sfânta Sa Sobornicească și Apostolească Biserică*”.

Deci, cei chemați au nevoie să-i miluiască Domnul, să-i învețe pe dânșii cuvântul adevărului, să le descopere Evanghelia dreptății și să-i unească pe dânșii cu adevărata Biserică, în care se pot învrednici de „*unitatea credinței și părtășia Sfântului Duh*”, singurul loc în care pot ajunge la „*unitatea credinței (eis tin enotita tis pisteos) și a cunoștinței*”

¹³Sfântul Ioan Gură de Aur, Omilii 2 Corinteni 2, PG 61, 399.

¹⁴Părintele Florin Botezan, Explicarea Sfintei Liturghii I.

Fiului lui Dumnezeu, întru bărbat desăvârșit, la măsura vârstei plinirii lui Hristos”.

„Unitatea Bisericii, mai zice Părintele Florin Botezan, ca trăire anticipată a Împărăției cerurilor este atât o unitate de credință cât și de iubire¹⁵. De aceea mărturisirea unității de credință prin rostirea Crezului este legată de sărutul păcii, ritualul care exprimă unitatea de iubire. *Propriu-zis dreapta credință este rațiunea de a fi a iubirii și temeiul neclintit al unității. Iubirea nu e de conceput fără dăruire deci fără dar. Iar darul iubirii autentice este adevărul; în Biserică adevărul credinței. Astfel unitatea deplină e posibilă în credința cea una, absolută, revelată a Prea Sfintei Treimi prin Hristos în Duhul Sfânt*¹⁶.

Invitația diaconului la dăruirea sărutului păcii și răspunsul credincioșilor scoate în evidența faptul că unitatea de iubire se împlinește în unitatea de credință: *Să ne iubim unii pe alții ca într-un gând să mărturisim!* Numai uniți prin iubire putem să mărturisim *într-un gând dreapta credință comună: Pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită.* Acest răspuns este o primă mărturisire sintetică a credinței în Sfânta Treime, întărită de actul concret al sărutului păcii¹⁷.

Deci, această cerere pentru „Unitatea credinței și părtășia Sfântului Duh...” se face pentru cei care în dreapta credință fiind, mădulare ale Bisericii, urmează să se împărtășească cu Trupul și Sângele Domnului lor și să devină „una” cu Dumnezeu și între ei, se face spre desăvârșirea unității credinței lor.

Părintele Grigorie, de la Mănăstirea Cutlumuș, din Sfântul Munte Athos, comentând această cerere zice:

„De obște sunt toate în Biserică: de obște credința noastră, de obște nădejdea, de obște dragostea noastră. *Sfânta Biserică, scrie Sfântul Maxim Mărturisitorul, este tip și icoană a lui Dumnezeu, și precum Acesta ca un Creator ține unită creația cu infinita putere și înțelepciunea Lui, așa și aceasta legă într-o unitate credincioșii, chemați să conglăsuiască într-un har și o credință*¹⁸.

Aceasta legătură a credincioșilor a fost născută la Sfântul Botez, a fost sfântită la Sfânta Mirungere, este hrănită și sporește prin dumnezeiasca Împărtășanie.

¹⁵ Sfântul Ignatie al Antiohiei, Epistola către Magnezieni, I, 2, în Scrierile Parintilor Apostolici, Bucuresti, 1995, p. 198.

¹⁶ Părintele Constantin Galeriu, Mărturisirea dreptei credințe prin Sfânta Liturghie, Ortodoxia, an XXXIII (1981), nr.1, p. 36.

¹⁷ Părintele Florin Botezan, Explicarea Sfintei Liturghii I.

¹⁸ Πρβλ. Μυσταγωγία 24, PG 91, 705B [Sfântul Maxim Mărturisitorul, *Mistagogia Duhului Sfânt*, Capitolul I, Cum și în ce chip Sfânta Biserică este icoana și chipul lui Dumnezeu?, p. 8].

Unitatea credinței este condiția necesară pentru a ne putea face părtași unității dumnezeieștii Euharistii. De aceea înainte de a înainta spre Sfântul Potir (to potirion tis Zois - Potirul Vieții), cerem de la Domnul să ne păstreze în unitatea credinței. Biserica este una Trupul lui Hristos. De aceea trebuie să aibă un suflet, o inimă, o gură. „Pentru că aceasta este unitatea credinței: atunci când toți suntem una, când toți înțelegem în același chip „legătura” credinței și a dragostei”¹⁹.

Credința cea una ne dă putință să ne hrănim cu cea una Pâinea vieții. Scrie purtătorul de Dumnezeu Ignatie: „Să vă adunați într-o credință și întru numele lui Iisus Hristos... sfințind una Pâinea, care este leacul nemuririi”. Această una, sfântă și apostolească credință după ce a primit-o Biserica, „o păzește cu grijă... crede întru aceasta, în același chip ca și cum ar avea un suflet și o inimă. Propovăduiește, învață și transmite mai departe potrivit cu această credință ca și cum ar avea o singură gură... Cum soarele aceasta, zidire a lui Dumnezeu, este unul și același în toată lumea, astfel și propovăduirea adevărului strălucește pretutindeni și luminează pe toți oamenii ce vor să vină la cunoștința adevărului”²⁰.

...La Cina cea de Taină pot să șadă doar aceia ce aparțin unității credinței. Biserica refuză să dea hrana nesticăciunii celor nebotezați, deoarece cunoaște cum că, „dacă cineva nesupus se ascunde pe sine și se va împărtăși, va mânca judecata veșnică spre pedepsirea lui”. Nu pot să se împărtășească de Viață toți aceia ce nu sunt părtași Adevărului. Nu au părtășie cu Duhul Sfânt toți cei ce nu participă la unitatea credinței: „Credința noastră este pe potriva Euharistiei iar Euharistia adevărește credința”²¹. Potirul comun presupune o credință comună.

Pentru același motiv câți au tăgăduit sau s-au întors de la dreapta credință în Hristos nu pot să se împărtășească de El. Sfânta Împărtășanie nu se dă nici celor nebotezați, nici eterodoxilor: „Nu este permis celor de alt neam să se apropie de dumnezeiasca Euharistie. Și de alt neam este considerat acela ce este încă necredincios și nebotezat și de asemenea cel ce (s-a întors) a îmbrățișat o cugetare eterodoxă și neconformă cu credința Sfinților”. Biserica interzice participarea ereticilor la Cina Domnului: „Nu ne vom face părtași la Sfânta și dătătoarea de viață Jertfă cu cei ce s-au obișnuit să cugete unele dogme diferite de cea dreaptă și

¹⁹ Ιερὸς Χρυσόστομος, *Εἰς Ἐφεσίους* Sfântul Ioan Gură de Aur, Efeseni 11, 3, PG 62, 83. Πρβλ. Ἅγιος Νικόδημος Ἀγιορίτης Sfântul Nicodim Aghioritul, *Ἑρμηνεία εἰς τὰς ἰδ' Ἐπιστολάς*, τόμος β', Θεσσαλονίκη Ἑρμηνία εἰς τὰς ἰδ' Ἐπιστολάς, tomos B', Thesaloniki Tâlcuire la Epistola a II-a către Tesaloniceni 1990, σελ. sel p. 434.

²⁰ *Πρὸς Ἐφεσίους* Pros Efesious 20, B 2, 268. Πρβλ. Prbl. PG 5, 661A - Ἅγιος Εἰρηναῖος, Κατὰ αἰρέσεων Sfântul Irineu, Kata ereseon 1, 10, 2, SC 264, 159-160.

²¹ *Πρὸς Ἐφεσίους* Pros Efesious 20, B 2, 268. Πρβλ. Prbl. PG 5, 661A - Ἅγιος Εἰρηναῖος, Κατὰ αἰρέσεων Sfântul Irineu, Kata ereseon 1, 10, 2, SC 264, 159-160.

adevărată, ci cu cei de aceeași cugetare și frații noștri cu care avem unitate în Duh și identitate de credință”²².

Sfânta Biserică refuză să primească pe eretici la dumnezeiasca Împărtășire. Refuză de asemenea părtășia cultică cu cei de altă credință, adică împreună rugăciunea cu ei. Unii văd în acest lucru o oarecare duritate și nu pricep dragostea Maicii Biserici. Ea însă dorește și se roagă pentru întoarcerea întru pocăință a fiecărui om și cunoaște că o „împărtășire” de suprafață va vătăma pe eterodocși și va clătina în credință pe unii credincioși.

Câți trăiesc în unitatea credinței simt iubirea de oameni a Bisericii. Aud inima ei maternă cum bate cu durere pentru fiecare om și o văd arzând de dragoste pentru toți: pentru cei necredincioși și pentru catehumeni, pentru cei departe de credință și pentru cei apropiați”²³.

Cele cu privire la adaosul „este a ne închina Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, Treimei celei de o ființă și nedespărțită”

În cartea sa, *Liturghia Ortodoxă*, Părintele Petru Pruteanu, arată foarte bine că: „După cuvintele preotului: *Să mulțumim Domnului!* ar trebui să avem răspunsul scurt: *Vrednic și drept [este]*, pentru că restul frazei este un adaos târziu (la ruși și români, iar uneori și la greci), din cauza citirii în taină a Anaforalei – deci din necesitatea de a acoperi un gol sonor, foarte evident mai ales la Liturghia Sfântului Vasile, care are o Anafora mai lungă.

Răspunsul în limba greacă: *Ἄξιον και δίκαιον* (fără verb), ca și începutul ambelor Anaforale bizantine, vor să spună că *lucru vrednic și drept este a-1 mulțimi lui Dumnezeu, și această mulțumire-euharistie este adusă de comunitate prin preot*. Traducerea românească de până acum: *Cu vrednicie și cu dreptate...*, arată mai degrabă *cum* ar trebui adusă mulțumirea²⁴, iar prin adaosul *este a ne închina...* se schimbă nu numai adresantul²⁵, ci și sensul răspunsului, creând impresia unei neînțelegeri între preot și credincioși, căci preotul îndeamnă *Să mulțumim Domnului*, iar credincioșii spun că *se închină Tatălui și Fiului și Sfântului Duh*^{26 27}.

²² Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας Sfântul Chiril al Alexandriei, *Περὶ τῆς ἐν Πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνήσεως* Peri tis en Pnevmati ke alithia proskyniseos 11 καὶ ke 17, PG 68, 761D καὶ ke 1077C.

²³ Ἱερομονάχου Γρηγορίου Ιερομοναῆ Γρηγορίου, *Ἡ Θεία Λειτουργία 1 Thia Liturghia Dunezeiasca Liturghie, Σχόλια* Sholia Comentar, pp. 306-309.

²⁴ Ideea despre *cum* trebuie să aducem mulțumire lui Dumnezeu se conține în replica anterioară a dialogului, în care îndemnul de *a avea sus inimile* și răspunsul *[Le] avem către Domnul* sunt spuse în contextul pregătirii pentru aducerea Sfintei Jertfe. Tema întregului dialog preanaforal este exprimată de cuvintele diaconului: *Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte, sfânta ofrandă în pace a o aduce!*

²⁵ Anafora este adresată Tatălui, iar răspunsul cu adaos, Sfintei Treimi.

²⁶ Dacă răspunsul poporului s-ar fi dezvoltat sub forma *Vrednic și drept este a-1 mulțumi Tatălui și Fiului și Sfântului*

Cele cu privire la interpolarea în textul epiclezei a troparului de la Ceasul al III-lea

Părintele Petru Pruteanu a lămurit foarte bine lucrul aceasta. Sfinția sa arată că: „Deși problema a mai fost tratată în teologia românească de Părintele profesor Petre Vintilescu²⁸, considerăm că este absolut necesar să punem în fața cititorului istoria acestei interpolări în inima Liturghiei ortodoxe, precum și anumite păreri ale liturghiștilor mai vechi și mai noi despre acest tropar²⁹”.

Trebuie să subliniem că Liturgica românească, deși este conștientă de istoria târzie a interpolării, nu a încercat niciodată să o înlăture, ci se limitează la o plasare puțin mai reușită a textul troparului și a stihurilor ce-l însoțesc, așa cum este și acum în *Slujebnicul* rusesc și așa cum era și în *Liturghierul* românesc până nu demult. Iată forma inițială a textului, conținând acest adaos (scris cu alt font):

Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur – Epicleza	Liturghia Sfântului Vasile cel Mare - Epicleza
Încă aducem Ție această slujbă duhovnicească și fără de sânge, și Te chemăm, Te rugăm și cu umilință la Tine cădem: Trimite Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste aceste Daruri, ce sunt puse înainte[...]	Pentru aceasta, Stăpâne Preasfinte, și noi, păcătoși robii Tăi, care ne-am învrednicit a sluji Sfântului Tău jertfelnic, nu pentru dreptățile noastre, că n-am făcut ceva bun pe pământ, ci pentru mila Ta și îndurările Tale, pe care le-ai vărsat cu prisosință peste noi, îndrăznind, ne apropiem de sfântul Tău jertfelnic, și punând înainte cele ce închipuiesc Sfântul Trup și Sânge al Hristosului Tău, Ție ne rugăm și de la Tine cerem, Sfinte al sfinților, cu bunăvoința bunătăți Tale, să vină Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste darurile acestea ce sunt puse înainte și să le binecuvânteze pe

Duh..., poate că acesta n-ar fi deranjat atât de mult ca actuala formă a răspunsului.

²⁷ Ieromonah Petru Pruteanu, *Liturghia Ortodoxă, Istorie și actualitate*, Ed. a 2-a, rev. – București, Editura Sofia, 2013, p. 141.

²⁸ *Troparul Ceasului al treilea în rânduiala epiclezei*, în rev. BOR, nr. 1-2, 1937, pp. 1-21.

²⁹ Ioan I. ICĂ jr., *Cuviosul Atanasie din Paros (+ 1813), un „colivar” pedagog și liturgist uitat, despre troparul Ceasului III în epicleza euharistică*, în volumul omagial dedicat ÎPS Laurențiu Streza, Sibiu, 2007, pp. 521-536.

<p><i>Apoi preotul ridicându-și mâinile zice troparul Ceasului al III-lea:</i> Preotul: Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție. Diaconul: Stih 1: Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele. <i>Preotul iarăși ridicându-și mâinile, zice:</i> Preotul: Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție. Diaconul: Stih 2: Nu mă lepăda de la fața Ta și Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine. <i>Preotul iarăși:</i> Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție. Diaconul: Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.</p> <p>[...] și fă, adică, pâinea aceasta, Cinstit Trupul Hristosului Tău, iar ceea ce este în potirul acesta, Cinstit Sângele Hristosului Tău,</p>	<p>dânsele și să le sfînțească și să le arate: [...]</p> <p><i>Apoi preotul ridicându-și mâinile zice troparul Ceasului al III-lea:</i> Preotul: Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție. Diaconul: Stih 1: Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele. <i>Preotul iarăși ridicându-și mâinile, zice:</i> Preotul: Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție. Diaconul: Stih 2: Nu mă lepăda de la fața Ta și Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine. <i>Preotul iarăși:</i> Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție. Diaconul: Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.</p> <p>[...] pâinea aceasta, adică însuși Cinstitul Trup al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.</p>
--	--

<p>prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt.</p>	<p>Iar ceea ce este în Potirul acesta, însuși Cinstitul Sânge al Domnului Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care s-a vărsat pentru viața lumii. [Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt.]</p>
--	---

Bineînțeles, într-o astfel de formă, această interpolare nu numai că este foarte evidentă, dar și alterează continuitatea și logica textului de bază al Liturghiei. Liturgiștii români (în special Părintele Petru Vintilescu), fiind conștienți de dificultatea eliminării totale a troparului, au insistat pentru mutarea acestui text înaintea începutului epiclezei (vezi *Liturghierul*), problema rămânând însă și în continuare. De exemplu, la Anaforaua și Liturghia Sfântului Vasile cel Mare (VAS), chiar și după mutarea troparului în fața epiclezei, obținem un text care în mod evident este mutilat. Cum putem spune după stihul diaconului (*Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh...*), cuvintele epiclezei, care începe cu *Pentru aceasta...?* Pentru care aceasta? Bineînțeles pentru aducerea Darurilor în schimbul celor enumerate la *anamneză*. Dar iată că acest lucru nu este nici pe departe clar, pentru că între *anamneză* și *epicleză* avem introdus un tropar cu trei stihuri.

Istoricul și liturgistul rus, Episcopul porfirie Uspensky, considera că acest adaos a fost făcut de Patriarhul Filothei Kokinos, în secolul al XIV-lea, odată cu schimbarea Diataxis-ului, și că această idee ar fi de origine alexandrină, iar Filothei, ca monah la Sinai (care atunci era sub jurisdicția Alexandriei), ar fi preluat-o de acolo și ar fi introdus-o în edițiile oficiale de la Constantinopol. Profesorul Alexei Dmtrevski însă afirmă cu toată autoritatea că studiul manuscriselor infirmă această ipoteză și înclină spre alta, legată de controversa cu latinii în problema epiclezei.

Se știe că pentru prima dată problema a fost dezbătută în anul 1439 la Sinodul de la Florența, unde latinii respingeau necesitatea epiclezei, iar ortodocșii o apărau cu toată tăria. Anume în această perioadă apare și adaosul despre care este vorba, iar odată cu emiterea Bulei papale a lui Pius al V-lea, în 1570 (după Conciliul Tridentin), unde dogma latină despre *transsubstantiatio* la cuvintele de instituire este proclamată oficial, și insistența ortodocșilor asupra troparului Ceasului al III-lea în textul epiclezei crește, atât la greci, cât mai ales la slavi. Deși se cunosc mai multe manuscrise din secolele al XV-lea—al XVI-lea care nu conțin acest

tropar, observăm că majoritatea îl au – dacă nu în text, cel puțin scris, de o altă mână, pe marginea textului. Se știe că în secolul al XV-lea se întâlneau ambele practici, cu și fără adaos, iar începând cu secolul a XVI-lea, mai ales datorită edițiilor tipărite (în special la Venetia), mai toate edițiile slavone și mai multe ediții grecești apar cu acest adaos³⁰.

Observăm că, de prin secolele al XVII-lea-al XVIII-lea, grecii renunță la acest adaos, lovitura de grație fiind dată de „mișcarea colivarilor” din Athos³¹. Slavii însă îl păstrează până astăzi – uneori apărându-l cu exces de zel³². Din *Slujebnicele* slavonești adaosul a fost preluat și e menținut și astăzi în *Liturghierul* românesc.

Primul care a formulat anumite argumente împotriva acestei interpolări a fost monahul grec Evghenie Vulgaris (+1806) – întemeietorul Academiei athonite de la Vatoped, apoi episcop în Rusia, în timpul Ecaterinei a II-a. Puțin mai târziu, o carte foarte interesantă și destul de voluminoasă despre acest subiect a fost scrisă de un hierokeryx (ιεροκέρυξ) – „sfințit predicator, vestitor” – anonim, și se păstrează și astăzi la Mănăstirea Xenofont³³.

Autorul acestui tratat consideră inovația (interpolarea troparului Ceasului al III-lea în textul epiclezei) drept una „nepotrivită și negândită”. El protestează împotriva adaosului și cere ca Biserica să înlăture cât mai repede această greșală și să interzică citirea troparului. Iată care erau principalele lui argumente:

1. Nici un manuscris vechi al Liturghiei Sfântului Vasile sau a Sfântului Ioan, până în secolul al XV și chiar al XVI-lea, nu prevedea citirea acestui tropar.

2. În ermeniile clasice ale Liturghiei, scrise de Gherman al Constantinopolului, Nicolae Cabasila și Simion al Tesalonicului, nu se vorbește despre necesitatea acestui tropar.

---

³⁰ Întrucât în momentul introducerii acestui adaos Liturghia Sfântului Vasile se săvârșea foarte rar (ca și astăzi), considerăm că el a fost introdus mai întâi în Liturghia Sfântului Ioan. Tocmai de aceea, chiar și în varianta primară de interpolare (nu cea de acum din *Liturghierul* românesc), în Liturghia Sfântului Ioan aceasta nu e făcută așa grosolan ca în cea a Sfântului Vasile și parcă e mai bine gândită. Bineînțeles, și în Anafora și Liturghia Sfântului Ioan Hrisostom (**CHR**) cuvintele *și fă adică* puteau fi lăsate înaintea de Troparul Ceasului al III-lea, așa cum sunt în **VAS** cuvintele *și să le binecuvânteze pe dânsele și să le sfințească și să le arate*. Interpolatori însă în mod intenționat au rupt cuvintele *și fă* de fraza de mai sus și le-au unit cu fraza de mai jos: *pâinea aceasta...*, încercând să păstreze, în felul acesta, logica și continuitatea textului. Acum însă, când în *Liturghierul* românesc Troparul Ceasului al III-lea a fost plasat înaintea de epicleză, ca o introducere la aceasta, textul propriu-zis al epiclezei poate fi reconstituit în forma primară, iar *și fă adică, așadar* din **CHR** să vină înaintea ambelor formule de binecuvântare, și nu lipit doar de formula de binecuvântare a pâinii (vezi pp. 161-162).

³¹ E vorba mai ales de Sfântul Nicodim Aghioritul și Sfântul Atanasie din Paros.

³² Chiar și clericii, nefiind inițiați în acest subiect, au crezut uneori că troparul reprezintă *epicleza*, iar absența lui (la greci, de exemplu) ar fi o mare greșală. Alții, în special bulgarii, au adăugat tot aici și troparul (iar uneori chiar și condacul) Cincizecimii – ceea ce complică și mai mult problema.

³³ Cf. KERN, care citează după sinteza făcută de Porfirie USPENSKY în volumul al III-lea al *Istoriei Athonului*.

3. Interpolarea troparului și stihurilor (în locul indicat de noi în tabelul de mai sus) încalcă orice regulă de gramatică și face textul lipsit de logică și de sens³⁴. [Observația însă este valabilă și pentru varianta de astăzi a *Liturghierului* românesc, unde de asemenea se observă lipsa de cursivitate a textului.]

4. Anaforalele bizantine (VAS și CHR) sunt adresate lui Dumnezeu-Tatăl, iar troparul Ceasului al III-lea este adresat lui Dumnezeu-Fiul, ca Cel care a trimis la Cincizecime pe Sfântul Duh³⁵ (a nu se confunda cu purcederea din Tatăl, din veșnicie). Prin urmare, introducerea acestui tropar face ca să începem rugăciunea către Tatăl, să o continuăm către Fiul și imediat să trecem iarăși către Tatăl – ceea ce e greșit.

Toate aceste argumente nu i-au convins însă pe ruși și pe români să renunțe la adaos. Astăzi, grecii, arabii, albanezii și o parte din diaspora ortodoxă nu au adaosul, iar restul îl mențin: fie în forma primară, fie înainte de textul epiclezei, imediat după „Ale Tale, dintru ale Tale...”

Trebuie remarcat faptul că unii din cei care insistă pentru necesitatea acestui tropar aduc ca argument o mențiune a Sfântului Ioan Gură de Aur care spune că preotul, *înainte de rugăciunea prefacerii, ridică mâinile în sus*, iar deducția lor este că ridicarea mâinilor s-ar fi făcut anume la acest tropar. Dar argumentul este lipsit de orice valoare științifică. Preotul putea să țină mâinile ridicate în sus pe tot parcursul citirii Anaforalei (căci gestul nu era înțeles totdeauna ca unul de invocare), dar putea să ridice mâinile la cuvintele: *Trimite Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste aceste Daruri, ce sunt puse înainte...* - așa cum fac și astăzi mai mulți slujitori.

Curios că, deși această problemă se referă la „inima” Liturghiei și are chiar anumite consecințe dogmatice în înțelegerea ei, teologii o consideră o simplă diferență a tradițiilor locale și nu iau nici o atitudine în uniformizarea momentului dat. Chiar și ultima ediție a *Liturghierului* românesc (București, 2012), deși aduce mai multe îmbunătățiri în textul Liturghiei, lasă troparul Ceasului al III-lea neatins, considerând, probabil, că mulți dintre preoți n-ar înțelege corect o eventuală suprimare a acestuia de la epicleză.

Noi însă, depășind acest aspect, propunem ca troparul să fie scos din Anafora și să fie rostit înainte de începutul Liturghiei, atunci când preotul se pregătește să dea binecuvântarea³⁶. Aceasta ar sublinia mult

³⁴ Și ATANASIE DE PAROS atrage atenția asupra neconcordanței formelor verbale din acest text mixt.

³⁵ Ioan 15, 26 și 16, 7 + Troparul Praznicului Cincizecimii: *Binecuvântat ești Hristoase, Dumnezeul nostru [...], trimițându-le lor Duhul Sfânt...* Mai mult decât atât, acolo unde se adaugă acest tropar la *epicleză*, schimbarea „adresantului” rugăciunii este și mai evidentă, dar aceasta nu schimbă atitudinea celor care-l rostesc.

³⁶ Vezi la pp. 221-222.

mai clar caracterul pentecostal al întregii Liturghii, iar prin stihurile din Psalmul 50 ar fi o mai bună pregătire duhovnicească pentru începutul Liturghiei. Această pregătire-închinare a preotului ar putea fi făcută chiar în timpul citirii Ceasului al III-lea, iar acolo unde acesta nu se citește, troparul va fi ca un substituit rezumativ al Ceasului al III-lea, care amintește de adunarea Apostolilor în foișorul din Sion în ziua Pogorării Duhului Sfânt (Fapte 2, 1-4, 15)³⁷.

Cele cu privire la rugăciunea pe care o rostește Preotul în taină:

“Υψώθητι Ἰναλτᾶ-Te ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς, peste ceruri, ὁ Θεός,
Dumnezeule, καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν și peste tot pământul
ἢ δόξα Σου slava Ta” (Ps. 56, 6)

Este de necrezut, dar sa ajuns să se spună de unii clericii că: „După rostirea acestor cuvinte se înalță Hristos din Sfântul Potir și ce rămâne, cele consumate de Preot, nu mai sunt Trupul și Sângele Lui”.

Noi știm din tâlcuirile Sfinților Părinți la acest stih că: „Înalt, zice, și peste ceruri fă-Te cunoscut, Doamne, încă și la cei ce nu te cunosc de Dumnezeu și peste tot pământul să alerge slava Ta prin minunile cele ce le faci”. „Precum înalt, zice, Te cunosc îngerii cei din cer, așa fie ca și peste tot pământul să se înalțe numele Tău cel bine-vestit, și toți să creadă întru El”³⁸.

Prin Dumnezeiasca Liturghie se împlinește dorința Mântuitorului: „Aceasta să faceți întru pomenirea mea” (Luca 22, 19). Înainte de înălțarea Sa la cer a zis: „Iată eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului” (Matei 28, 20). Deci, deși Domnul nostru Iisus Hristos se înalță la cer la sfârșitul Dumnezeieștii Liturghii rămâne și în Sfântul Potir, rămâne cu noi. Preotul la urmă consumă Sfintele – Trupul și Sângele Lui. Sunt canoane care arată că Preotul care nu este atent cu Sfintele rămase își pierde preoția. Aceste cuvinte insuflate de Duhul Sfânt arată că prin Dumnezeiasca Liturghie se împlinește cele arătate de Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Efeseni: „Cel ce S-a pogorât, Acela este care S-a și suit mai presus de toate cerurile, ca să umple toate. Și Acela a dat pe unii apostoli, iar pe alții proroci, iar pe alții, evangheliști, iar pe alții păstori și dascăli, spre săvârșirea sfinților spre lucrul slujbei, spre zidirea trupului lui Hristos, până ce vom ajunge toți εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως la (în) **unitatea credinței** și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, întru bărbat

³⁷ Ieromonah Petru Pruteanu, Liturgia Ortodoxă, Istorie și actualitate, Ed. a 2-a, rev. – București, Editura Sofia, 2013, pp.

174-179.

³⁸ Psaltirea în tâlcuirea Sfinților Părinți, vol. 1, p. 663.

desăvârșit, la măsura vârstei plinirii lui Hristos, ca să nu mai fim prunci, învăluindu-ne și purtându-ne de tot vântul învățaturii întru amăgitura oamenilor, întru vicleșug spre meșteșugirea înșelăciunii; ci adevărați fiind întru dragoste, să creștem toate întru El, Care este Capul, Hristos, din care tot trupul potrivit alcătuiindu-se și încheindu-se prin toată pipăirea dării, după lucrare întru măsura fiecărui mădular, face creșterea trupului spre zidirea Sa singur (însuși) întru dragoste” (Efes. 4, 10-16).

Cred că folositor este a pune aici și vedenia pe care a avut-o Sfântul Nifon al Constanțianei.

„Dar ce vedea când a început Sfânta Liturghie?

A văzut coborându-se foc din cer, care a acoperit jertfelnicul și pe liturghisitor, fără ca acela să-și dea seama de acestea. Apoi, când a început să cânte cântarea cea întreită, au coborât patru îngeri și au cântat împreună cu el. La Apostol, s-a arătat preafericitul Pavel și îndruma pe citeț. Iar la Evanghelie, fiecare cuvânt ce ieșea din gura preotului era ca o flacăra. Apoi, a început tainicul „Aliluia”. Atunci glasurile tuturor se împleteau ca o funie de foc care ajungea până la cer.

Puțin înainte de Vohodul mare, când trebuia să iasă preotul cu Sfintele Daruri, vedea că, odată se deschide cerul și se revărsa o negrăită mireasmă. Îngerii coborau cântând imne și slavoslovii Mielului lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Fiul Tatălui. Imediat s-a arătat un prunc preacurat și preadulce la vedere. L-au adus heruvimii pe palmele lor și L-au așezat pe Sfântul Disc, unde se aflau Sfintele Daruri. În jurul Lui s-au adunat multime de îngeri îmbrăcați în haine albe, care luminau cu frumusețea lor strălucitoare.

Preotul, când s-a apropiat să ia sfintele pentru a face Vohodul mare, le-a ridicat și le-a așezat pe capul său. Înainte mergeau doi heruvimi și doi serafimi, urmați de nenumărați îngeri, care cântau cu bucurie negrăită cântări de laudă. Îndată ce preotul a pus Sfintele Daruri pe Sfânta Masă, îngerii le-au acoperit cu aripile lor. Cei doi heruvimi stăteau de-a dreapta iar cei doi serafimi de-a stânga.

După Crez, când a binecuvântat Sfintele și a zis: *Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt*, Cuviosul vedea un înger că ia cuțitul și junghie Pruncul. Sângele îl vărsa în Sfântul Potir, iar Preacuratul Trup îl tăia tainic și-l așeza pe Sfântul Disc. Apoi preotul a înălțat preacuratele Taine, zicând: „Unul Sfânt, Unul Domn, Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl. Amin!”

În acel moment, un creștin a întrebat pe sfânt:

- De ce zice Sfintele Sfinților?
- Ni se adresează nouă, fiule și ne spune: „Cine este sfânt, să se apropie!”

Atunci, acela care era neînvățat, a întrebat iar:

- Și ce este sfințenia, părinte?

- Uite, fiule, dacă ești imoral să nu îndrăznești să te apropii de această Mare Taină. Dacă batjocorești și osândești pe aproapele tău să nu te apropii de Trupul lui Hristos. Dacă ai dușmănie cu cineva, să nu te atingi, ci, mai întâi cercetează-te pe sine-ți cum ești și apoi apropie-te.

Dacă ești virtuos, mergi; dacă nu ești, stai departe!

Aceasta le-a zis înțeleptul către cel neînvățat și apoi a tăcut, pentru că deja preotul zisese: „Apropiati-vă!”

Acum Nifon observa fețele celor ce se împărtășeau. Ale unora se înnegreau și se făceau ca ale arapilor; ale altora, însă, străluceau ca soarele de îndată ce primeau Sfântul Trup și Sânge al Domnului nostru Iisus Hristos. Văzând această deosebire, a suspinat și a dat din cap.

Îngerii urmăreau în chip nevăzut. Când cineva credincios se apropia, îi puneau cununa pe cap. Când însă, venea vreun păcătos, se întorceau de la el. Astfel, se împărtășea cu nevrednicie și pleca cu totul înnegrit.

După ce s-au împărtășit toți, s-a făcut sfârșitul în prezența sfinților îngeri și s-a terminat Sfânta Liturghie, atunci, din nou, Dumnezeiescul Prunc era întreg pe palmele Heruvimilor, care L-au ridicat la cer, așa cum Îl coborâseră, cântând cântări și laude”³⁹.

Dumnezeului nostru slavă în Biserica cea întru Hristos Iisus în toate neamurile veacului veacurilor. Amin.

---

³⁹ Viața și învățăturile Sfântului Ierarh Nifon, Ed. Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993, pp.75-76.